

Справа № 991/6040/23

Провадження 2-а/991/17/23

ВИЩИЙ АНТИКОРУПЦІЙНИЙ СУД

РІШЕННЯ

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

31 липня 2023 року

м.Київ

Вищий антикорупційний суд (ВАКС) колегією суддів у складі
головуючого судді Дубаса В.М., суддів Ткаченка О.В., Федорова О.В. (далі - суд),
за участю:

секретаря судового засідання Омелянчук О.П.,

представників позивача Туліна Р.А., Петрової Є.С.,

відповідача - не прибув,

представників третьої особи Пеліхоса Є.М., Ніколаєнка Ю.А.,

розглянувши у відкритому судовому засіданні за правилами спрощеного
позовного провадження адміністративний позов

Міністерства юстиції України (адреса: 01001, місто Київ, вулиця Архітектора
Городецького, будинок 13, код ЄДРПОУ 00015622)

про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону
України «Про санкції», до

ОСОБА_1 (народився ІНФОРМАЦІЯ_1, РНОКПП НОМЕР_1, адреса реєстрації:
АДРЕСА_1),

за участю третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмету спору,
на стороні відповідача

ОСОБА_2 (народилась ІНФОРМАЦІЯ_2, РНОКПП НОМЕР_2, адреса
реєстрації: АДРЕСА_2),

ВСТАНОВИВ:

1. Стислий опис судового провадження та вчинених процесуальних дій.

07.07.2023 до ВАКС надійшла позовна заява Міністерства юстиції України (далі-позивач) із проханням застосувати до ОСОБА_1 (далі-відповідач) санкцію, передбачену пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції», та стягнути в дохід держави активи, а саме:

«1) майно що належить ОСОБА_1 (РНОКПП НОМЕР_1):

- квартиру, загальною площею: 67,5 кв.м, житловою площею 24 кв.м, адреса об'єкта нерухомого майна: АДРЕСА_3 (реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 2456419980000);-

- квартиру, загальною площею 53.7 кв.м, житловою площею 29.5 кв.м, адреса об'єкта нерухомого майна: АДРЕСА_4 (реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 2456411153000);

- грошові кошти у розмірі 1026,70 грн, які знаходяться на банківському рахунку відкритому 27.11.2018 в АТ «СЕНС БАНК» із реквізитами ІВАН НОМЕР_3 ;

- грошові кошти у розмірі 1220,90 грн, які знаходяться на банківському рахунку відкритому 25.03.2014 в АТ «СЕНС БАНК» із реквізитами ІВАН НОМЕР_4 ;

2) майно належне дружині ОСОБА_2 (РНОКПП НОМЕР_2) та майно матері ОСОБА_3 (РНОКПП НОМЕР_5), померлої ІНФОРМАЦІЯ_3 , стосовно якого ОСОБА_1 (РНОКПП НОМЕР_1) може прямо чи опосередковано вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ним:

- садовий будинок з надвірними побудовами, загальною площею 66,6 кв.м, адреса об'єкта нерухомого майна: АДРЕСА_5 (реєстраційний номер майна: 38476223)

- двокімнатну квартиру, загальною площею: 79.6 кв.м, житловою площею 37,6 кв.м, адреса об'єкта нерухомого майна: АДРЕСА_6 (реєстраційний номер майна: 33154953);

- чотирикімнатну квартиру, загальною площею: 132,4 кв.м, житловою площею 74,4 кв.м, адреса об'єкта нерухомого майна: АДРЕСА_7 (реєстраційний номер майна: 33156434);

- земельну ділянку площею 0.1501 га для індивідуального садівництва, адреса об'єкта нерухомого майна: АДРЕСА_16, кадастровий номер 3221888000:27:130:0676 (реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 824505032218);

- земельну ділянку площею 0.1698 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), адреса

об`єкта нерухомого майна: АДРЕСА_8 ; кадастровий номер 3221881601:32:119:0160 (реєстраційний номер об`єкта нерухомого майна: 824351532218);

- земельну ділянку площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об`єкта нерухомого майна: АДРЕСА_9; кадастровий номер 3222487201:01:022:0089 (реєстраційний номер об`єкта нерухомого майна: 224793232224);

- земельну ділянку площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об`єкта нерухомого майна: АДРЕСА_9 ; кадастровий номер 3222487201:01:022:0098 (реєстраційний номер об`єкта нерухомого майна: 224791432224);

- земельну ділянку площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об`єкта нерухомого майна: АДРЕСА_9; кадастровий номер 3222487201:01:022:0097 (реєстраційний номер об`єкта нерухомого майна: 224787132224);

- земельну ділянку площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об`єкта нерухомого майна: АДРЕСА_9; кадастровий номер 3222487201:01:022:0096 (реєстраційний номер об`єкта нерухомого майна: 224779232224);

- земельну ділянку площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об`єкта нерухомого майна: АДРЕСА_9; кадастровий номер 3222487201:01:022:0095 (реєстраційний номер об`єкта нерухомого майна: 224763832224);

- земельну ділянку площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об`єкта нерухомого майна: АДРЕСА_9; кадастровий номер 3222487201:01:022:0094 (реєстраційний номер об`єкта нерухомого майна: 224736132224);

- земельну ділянку площею 0,15 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об`єкта нерухомого майна: АДРЕСА_9; кадастровий номер 3222487201:01:022:0093 (реєстраційний номер об`єкта нерухомого майна: 224653232224);

- земельну ділянку площею 0,149 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), адреса об`єкта нерухомого майна: АДРЕСА_10 ; кадастровий номер

3221480401:01:007:0003 (реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 803300532214);

- домоволодіння, загальною площею 324,7 кв.м, житловою площею 207,8 кв.м, адреса об'єкта нерухомого майна: АДРЕСА_10 (реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 803271132214);

- легковий автомобіль марки ВАЗ моделі 2107 червоного кольору, 1995 року випуску, державний номерний знак - НОМЕР_6 ; свідоцтво про реєстрацію ТЗ - НОМЕР_7 ; VIN - НОМЕР_8 ; номер двигуна - НОМЕР_9 ;

- легковий автомобіль марки TOYOTA моделі ALPHARD чорного кольору, 2013 року випуску, державний номерний знак - НОМЕР_10 ; свідоцтво про реєстрацію ТЗ - НОМЕР_11 ; VIN - НОМЕР_12 ; номер двигуна - НОМЕР_13 ;

- легковий автомобіль марки AUDI моделі Q7 червоного кольору, 2016 року випуску, державний номерний знак - НОМЕР_14 ; свідоцтво про реєстрацію ТЗ - НОМЕР_15 ; VIN - НОМЕР_16 ; номер двигуна - НОМЕР_17 ;

- грошові кошти у розмірі 2395,88 доларів США, які знаходяться на банківському рахунку відкритому 25.03.2014 в АТ «СЕНС БАНК» із реквізитами ІВАН НОМЕР_18 ».

Згідно зі статтями 18, 31 Кодексу адміністративного судочинства України (далі - КАСУ) на підставі протоколу автоматизованого розподілу судової справи між суддями від 07.07.2023 для розгляду цього позову визначено колегію суддів ВАКС у складі головуючого судді (судді-доповідача) Дубаса В.М., суддів Ткаченка О.В. та Федорова О.В.

Ухвалою суду від 17.07.2023 прийнято до розгляду позовну заяву і відкрито провадження в адміністративній справі за позовом позивача до відповідача, а також за ініціативою суду залучено до участі в справі ОСОБА_2 як третю особу, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмету спору, на стороні відповідача (далі-третя особа).

Ухвалою суду від 17.07.2023 задоволено заяву позивача про забезпечення позову та застосовано заходи забезпечення адміністративного позову шляхом заборони:

- ОСОБА_2 ((РНОКПП НОМЕР_2), АТ «СЕНС БАНК» (ЄДРПОУ 23494714) та будь-яким іншим особам вчиняти видаткові фінансові операції, які можуть призвести до зменшення активів на банківському рахунку ОСОБА_2 (РНОКПП НОМЕР_2) відкритому 25.03.2014 в АТ «СЕНС БАНК» із реквізитами ІВАН НОМЕР_18 ;

- територіальним органам з надання сервісних послуг МВС України, мобільним територіальним сервісним центрам МВС України, суб'єктам господарювання, які стоять на обліку в Головному сервісному центрі МВС та здійснюють продаж нових транспортних засобів, центрам надання

адміністративних послуг, державному підприємству, що належить до сфери управління ДМС України вчиняти будь-які реєстраційні дії, окрім зняття з обліку та взяття на облік на підставі свідоцтва про спадщину, щодо наступних транспортних засобів:

1) легкового автомобіля марки AUDI моделі Q7 червоного кольору, 2016 року випуску, державний номерний знак - НОМЕР_14 ; свідоцтво про реєстрацію ТЗ - НОМЕР_15 ; VIN - НОМЕР_16 ; номер двигуна - НОМЕР_17 на підставі договору купівлі-продажу №325977 від 29.01.2016 обліковується за ОСОБА_2 , РНОКПП НОМЕР_2 .

2) легкового автомобіля марки ВАЗ моделі 2107 червоного кольору, 1995 року випуску, державний номерний знак - НОМЕР_6 ; свідоцтво про реєстрацію ТЗ - НОМЕР_7 ; VIN - НОМЕР_8 ; номер двигуна - НОМЕР_9 , обліковується за ОСОБА_3 , РНОКПП НОМЕР_5 ;

3) легкового автомобіля марки TOYOTA моделі ALPHARD чорного кольору, 2013 року випуску, державний номерний знак - НОМЕР_10 ; свідоцтво про реєстрацію ТЗ - НОМЕР_11 ; VIN - НОМЕР_12 ; номер двигуна - НОМЕР_13 на підставі договору СГ № 7487/19/002499 від 18.05.2019 обліковується за ОСОБА_3 , РНОКПП НОМЕР_19 .

Протокольною ухвалою суду від 20.07.2023 задоволено клопотання представника позивача Туліна Р.А. та витребувано у третьої особи через її представників оригінал шлюбного договору від 12.12.2015 між відповідачем та третьою особою. На виконання цієї ухвали такий оригінал надано представниками третьої особи в судовому засіданні 31.07.2023 та долучено до матеріалів справи.

Судовий розгляд справи розпочато 20.07.2023 та завершено 31.07.2023.

2. Короткий виклад позицій позивача, відповідача та третьої особи.

2.1. Позиція позивача.

2.1.1. Позивач у позовній заяві обґрунтовував позов зокрема такими твердженнями:

«Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності санкцій, пов'язаних з активами окремих осіб» № 2257-IX від 12 травня 2022 року, який набув чинності 24 травня 2022 року, внесено зміни до Закону України «Про санкції» (далі - ЗУ «Про санкції», Закон) і додано додатковий вид санкції «стягнення в дохід держави активів, що належать фізичній або юридичній особі, а також активів, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними» (пункт 11 частини першої статті 4 ЗУ «Про санкції»).

Санкція, передбачена пунктом 11 частини першої статті 4 цього Закону, має винятковий характер і може бути застосована лише щодо фізичних та юридичних

осіб, які своїми діями створили суттєву загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України (у тому числі, шляхом збройної агресії чи терористичної діяльності) або значною мірою сприяли (зокрема, шляхом фінансування) вчиненню таких дій іншими особами, у тому числі до резидентів у розумінні Закону України «Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів».

Застосування цього виду санкції є винятковим заходом, що може бути вжитий у період дії правового режиму воєнного стану та за умови, що на відповідну особу вже накладено санкцію у виді блокування активів за рішеннями Ради національної безпеки і оборони України (далі - РНБО), введеними в дію указами Президента України. Відповідне рішення РНБО має бути прийняте після набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності санкцій, пов'язаних з активами окремих осіб» від 12 травня 2022 року № 2257-IX (тобто після 24 травня 2022 року).

Згідно з частиною другою статті 1 Закону санкції можуть застосовуватися з боку України до іноземної держави, іноземної юридичної особи, юридичної особи, яка знаходиться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента, іноземців, осіб без громадянства, а також суб'єктів, які провадять терористичну діяльність...

ОСОБА_1 (ОСОБА_1 . ОСОБА_1). ІНФОРМАЦІЯ_1 , колишній заступник голови МВС. у 2012 році був призначений заступником Міністра юстиції України. Указом Президента України від 20 лютого 2013 року №84/2013 призначений Головою Державної реєстраційної служби України. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 5 березня 2014 р. №126-р був звільнений з посади.

Набув громадянство Російської Федерації (паспорт № НОМЕР_20 . інн НОМЕР_21), також, станом на дату підготовки позовної заяви, має громадянство України.

Починаючи з 2018 року ОСОБА_1 почав працювати позаштатним радником «голови» окупованого Криму ОСОБА_4 .

У подальшому у 2020 році обіймав посаду голови корпорації розвитку, так званої «Республіки Крим». Займався залученням інвесторів у регіон, просуванням півострова на російському та закордонних ринках.

У 2022 році, перебуваючи на тимчасово окупованій території АР Крим, у зв'язку із окупацією територій Запорізької та Херсонської областей, використовуючи значний досвід отриманий під час роботи в органах державної влади України, приймав участь у розробці «військово-цивільної адміністрації» у вигляді схеми, яка у подальшому стала основою для побудови структури органів окупаційної влади на анексованих територіях Херсонської області, ухвалення псевдо нормативних актів, таких як указ про затвердження положення про Херсонську військово-цивільну адміністрацію від 26.04.2022 року та указ про структуру органів виконавчої влади від 12.04.2022 року.

У вересні 2022 року ОСОБА_1 призначений радником т.зв. «голови Запорізької військово цивільної адміністрації», що діє на тимчасово окупованих територіях ОСОБА_8.

20.12.2022 ОСОБА_1 наказом «тимчасово виконуючого обов'язки губернатора» Запорізької області ОСОБА_8 наділений повноваженнями сенатора Російської Федерації - представником виконавчого органу державної окупаційної влади Запорізької області в раді федерації країни агресора, де став членом комітету по економічній політиці...

Рішенням Ради національної безпеки і оборони України (далі - РНБО) від 01 квітня 2023 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», введеним в дію Указом Президента України від 01 квітня 2023 № 191/2023 до ОСОБА_1 (ОСОБА_1 , ОСОБА_1), ІНФОРМАЦІЯ_1 , громадянина Російської Федерації, громадянина України (далі - підсанкційна особа), застосовано санкцію у виді блокування активів...

Мін'юст звернувся до Офісу Генерального прокурора із запитом за №57695/38.1.2/7-23 від 09.05.2023 з проханням надати інформацію щодо підсанкційної особи та вчинити дії, спрямовані на тимчасове позбавлення права користуватися та розпоряджатися активами, що належать підсанкційній особі, а також активами, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними.

У відповіді Офісу Генерального прокурора №10/4-1107вих-23 повідомлено, що слідчим відділом УСБУ у Вінницькій області за процесуального керівництва Вінницької обласної прокуратури здійснюється досудове розслідування у кримінальному провадженні №2202202000000160 від 07.09.2022 за підозрою ОСОБА_1 у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 111-2 КК України.

Також, у відповіді повідомлено про майно, яке належить на праві власності ОСОБА_1 та його дружині ОСОБА_2 , а також вжиті стосовно такого майна заходи у вигляді накладення арешту на їх майно.

Так, ухвалою слідчого судді Вінницького міського суду Вінницької області від 15 травня 2023 року (справа №127/13876/23, провадження 1-кс/127/5497/23) накладено арешт на майно ОСОБА_1 та його дружини, ОСОБА_2 , а саме: квартиру за адресою: АДРЕСА_4 ; квартиру за адресою: АДРЕСА_11 ; квартиру за адресою: АДРЕСА_3 ; домоволодіння за адресою: АДРЕСА_10 ; земельну ділянку, кадастровий номер 3222487201:01:022:0098; земельну ділянку, кадастровий номер 3222487201:01:022:0097; земельну ділянку, кадастровий номер 3222487201:01:022:0096; земельну ділянку, кадастровий номер 3222487201:01:022:0095; земельну ділянку, кадастровий номер 3222487201:01:022:0094; земельну ділянку, кадастровий номер 3222487201:01:022:0093; земельну ділянку, кадастровий номер 3222487201:01:022:0089; за адресою: АДРЕСА_9; земельну ділянку, за адресою: АДРЕСА_17, кадастровий номер 3221888000:27:130:0676; земельну ділянку за

адресою: АДРЕСА_8 , кадастровий номер 3221881601:32:119:0160; земельну ділянку за адресою: АДРЕСА_10 , кадастровий номер 3221480401:01:007:0003.

Мін`юст звернувся до Служби безпеки України із запитом № 71397/38.3/8-23 від 02.06.2023 з проханням надати відомості та матеріали щодо підсанкційної особи, а також з вимогою вчинити дії, спрямовані на тимчасове позбавлення права користуватися та розпоряджатися активами, що належать підсанкційній особі, а також активами, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними.

У наданій відповіді СБУ від 21.06.2023 року №5/7/5/1-16046 Мін`юст повідомлено про наявність у підсанкційної особи ОСОБА_1 паспорта громадянина рф, прихованих активів у вигляді нерухомого майна та надано відповідні докази, на підтвердження цієї інформації.

Окрім цього, Міністерством юстиції України, в межах компетенції, самостійно вжито додаткові заходи, спрямовані на встановлення активів підсанкційної особи та майна, стосовного якого ОСОБА_1 може прямо чи опосередковано вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ним, за результатами яких встановлено та ідентифіковано наступне майно:

Активи, які знаходяться у прямому володінні Відповідача:

Відповідно до Інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно, Державного реєстру Іпотек, Єдиного реєстру заборон відчуження об`єктів нерухомого майна щодо суб`єкта (дату і номер витягу №336056235 від 19.06.2023, ОСОБА_1 , на праві приватної власності, належить наступне майно:

- Квартира, загальною площею: 67.5 кв.м, житловою площею 24 кв.м, за адресою: АДРЕСА_3 , на підставі свідоцтва про право на спадщину за законом, серія та номер: 1741, виданого 15.09.2021 приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Могильницькою О.А., (реєстраційний номер об`єкта нерухомого майна: 2456419980000);

-Квартира, загальною площею 53.7 кв.м, житловою площею 29.5 кв.м, за адресою: АДРЕСА_4 , на підставі свідоцтва про право на спадщину за законом, серія та номер: 1739, виданого 15.09.2021 приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Могильницькою О.А., (реєстраційний номер об`єкта нерухомого майна: 2456411153000).

На виконання ухвали Вищого антикорупційного суду від 29 червня 2023 року (справа (991/5614/23) Акціонерне товариство «СЕНС БАНК», що знаходиться за адресою: 03150, м. Київ, вул. Велика Васильківська, 100 надало деталізовану інформацію щодо банківських рахунків ОСОБА_1 (РНОКПП НОМЕР_1), які відкриті в АТ «СЕНС БАНК» із зазначенням їх реквізитів, валюти та залишку коштів, а саме: ІВАН НОМЕР_3 , відкритий 27.11.2018 на якому залишок коштів

становить 1026,70 грн; ІВАН НОМЕР_4 , відкритий 25.03.2014 на якому залишок коштів становить 1220,90 грн.

Мін`юст направив до ДПС запит за № 73245/38.4/11-23 від 07.06.2023, в якому просив надати інформацію про суми виплачених доходів ОСОБА_1 (РНОКПП НОМЕР_1), за весь період роботи. У відповіді ДПС від 12.06.2023 №7176/5/99-00-08-02-01-05 повідомила що ОСОБА_1 в період з 1998 по 2023 роки мав доходи у розмірі 3 511 632.33 гривень.

Активи, що яких ОСОБА_1 може прямо чи опосередковано вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними...

Майно матері ОСОБА_3 , померлої ІНФОРМАЦІЯ_3

Пов`язаною з ОСОБА_1 особою є його мати, ОСОБА_3 , що підтверджуються актовим записом про народження №798 від 18 серпня 1980 року.

Згідно Актового запису про смерть №79 від 02 березня 2021 року, ОСОБА_3 , ІНФОРМАЦІЯ_4 , померла ІНФОРМАЦІЯ_3 , у м. Сімферополь, Автономна Республіка Крим, Україна, про що видано свідоцтво серія НОМЕР_22 , та інформацію внесено до Державного реєстру актів цивільного стану громадян 02.03.2021 за номером 00142164119; документом, що підтверджує факт смерті є рішення суду про встановлення факту смерті у справі №761/7558/21 від 01.03.2021 року, ухвалене Шевченківським районним судом міста Києва.

У процесі підготовки позову Міністерством юстиції України верифіковано майно, яке за життя належало матері підсанкційної особи, ОСОБА_3 , частина з якого була успадкована ОСОБА_1 в порядку спадкування за законом, а частина спадкового майна, зокрема транспортні засоби та майно, яке знаходиться на тимчасово окупованій території, продовжує бути зареєстрована за матір`ю ОСОБА_1 .

Згідно інформації з державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно, Державного реєстру Іпотек, Єдиного реєстру заборон відчуження об`єктів нерухомого майна щодо суб`єкта (дату і номер витягу №336056719 від 19.06.2023) вбачається, що ОСОБА_3 , РНОКПП НОМЕР_5 , поміж іншого, належать три об`єкти нерухомого майна у м. Донецьк, які знаходяться на тимчасово окупованій території України, а саме:

- садовий будинок з надвірними побудовами, загальною площею 66,6 кв.м, за адресою: АДРЕСА_12 (реєстраційний номер майна: 38476223);

- квартира, загальною площею: 79.6 кв.м, житловою площею 37,61 кв.м, за адресою: АДРЕСА_6 , (реєстраційний номер майна: 33154953);

- квартира, загальною площею: 132.4 кв.м, житловою площею 74,4 кв.м, за адресою: АДРЕСА_7 , (реєстраційний номер майна: 33156434).

Окрім цього, згідно наявної інформації, щодо транспортних засобів, власником яких обліковується ОСОБА_3, за нею значаться:

- легковий автомобіль марки ВАЗ моделі 2107 червоного кольору, 1995 року випуску, державний номерний знак - НОМЕР_6; свідоцтво про реєстрацію ТЗ - НОМЕР_7; VIN - НОМЕР_8; номер двигуна - НОМЕР_9;

- легковий автомобіль марки TOYOTA моделі ALPHARD чорного кольору, 2013 року випуску, державний номерний знак - НОМЕР_10; свідоцтво про реєстрацію ТЗ - НОМЕР_11; VIN - НОМЕР_12; номер двигуна - НОМЕР_13 на підставі договору СГ № 7487/19/002499 від 18.05.2019.

Варто також зазначити, що попереднім власником транспортного засобу TOYOTA ALPHARD була дружина ОСОБА_1, а саме ОСОБА_2, що підтверджується довіреністю, реєстраційний номер якої 45757653, посвідченою 05.07.2017 приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Рубльовою К.О., якою остання надала право на розпорядження транспортним засобом, а саме: легковим автомобілем марки TOYOTA, модель ALPHARD 2013 року випуску, чорного кольору, номер державної реєстрації: НОМЕР_10, серійний номер: НОМЕР_12 своєму чоловіку ОСОБА_1.

У той же час, Міністерством юстиції України встановлено, що Рішенням Шевченківського районного суду міста Києва від 01.03.2021 року (справа №761/7558/21) ухвалено за результатами розгляду заяви саме підсанкційної особи - ОСОБА_1, встановлено факт смерті його матері, ОСОБА_3.

У подальшому, 15 вересня 2021 року, приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Могильницькою О.А., за заявою підсанкційної особи, на підставі вказаного рішення суду, видано свідоцтво про право на спадщину за законом, серія та номер: 1741, після смерті ОСОБА_3, померлої ІНФОРМАЦІЯ_3, на підставі якого за ОСОБА_1 зареєстровано право власності на квартиру за адресою: АДРЕСА_3 та свідоцтво про право на спадщину за законом, серія та номер: 1739, після смерті ОСОБА_3, померлої ІНФОРМАЦІЯ_3, на підставі якого за ОСОБА_1 зареєстровано право власності на квартиру за адресою: АДРЕСА_4, що свідчить про відсутність інших зацікавлених осіб, спадкоємців на спадщину.

За життя, ОСОБА_3 неодноразово надавала право на розпорядження нерухомим майном, своєму сину ОСОБА_1 та його дружині ОСОБА_2, що підтверджується довіреністю від 07.07.2017 (реєстраційний номер 45769962), посвідченою приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Рубльовою К.О.) та довіреністю від 07.02.2012 (реєстраційний номер 37272898), посвідченою приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Бондар К.Ю.).

Окрім цього, зважаючи фактичні обставини справи, наявні достатні підстави стверджувати, що перебуваючи вже тривалий час на непідконтрольній території, у тому числі на момент смерті матері, ОСОБА_1 здійснив реєстрацію прав власності на об'єкти спадкового майна за законодавством країни агресора, у відповідності до впроваджених порядків реєстрації окупаційними органами влади

та, таким чином, не потребує вчинення реєстраційних дій за законодавством України, стосовно активів, що знаходяться на тимчасово окупованих територіях.

Таким чином, ОСОБА_1, як єдиний спадкоємець, може у будь-який час отримати свідоцтво про право на спадщину на вищезазначені об'єкти нерухомості та транспортні засоби, та вчиняти щодо вищезазначеного майна дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними...

Майно дружини ОСОБА_1, ОСОБА_2

ОСОБА_1 та ОСОБА_2 укладено шлюб (свідоцтво серія НОМЕР_23), що підтверджуються актовим записом про шлюб №226 від 10 вересня 2004 року. Прізвище ОСОБА_2 після укладення шлюбу - «ОСОБА_2».

ОСОБА_2 здійснювала нотаріальну діяльність в Київському міському нотаріальному окрузі.

У подальшому, спільно з ОСОБА_1, виїхала на тимчасово окуповану територію України, а саме Запорізьку область, де здійснює нотаріальну діяльність, за законами держави-агресора, у м. Мелітополь, згідно наказу № 2 від 20.01.2023.

Мін'юст направив до Головного сервісного центру МВС запит №71155/38.3/26-23 від 02.06.2023, в якому просив надати інформацію про транспортні засоби, які належать на праві власності підсанкційній особі ОСОБА_1, та пов'язаним з ним особам, дружині ОСОБА_2, дітям ОСОБА_5, ОСОБА_6, ОСОБА_7.

Згідно наданої відповіді ГСЦ МВС №31/12233-13472-2023 від 26.06.2023 за наявної інформації в Єдиному державному реєстрі транспортних засобів, за ОСОБА_2 обліковується легковий автомобіль марки AUDI моделі Q7 червоного кольору, 2016 року випуску, державний номерний знак - НОМЕР_14; свідоцтво про реєстрацію ТЗ - НОМЕР_15; VIN - НОМЕР_16; номер двигуна - НОМЕР_17 на підставі договору купівлі-продажу №325977 від 29.01.2016.

На виконання ухвали Вищого антикорупційного суду від 29 червня 2023 року (справа (991/5614/23) Акціонерне товариство «СЕНС БАНК», що знаходиться за адресою: 03150, м. Київ, вул. Велика Васильківська, 100, надало деталізовану інформацію щодо банківського рахунку ОСОБА_2 (РНОКПП: НОМЕР_2), який відкрито в АТ «СЕНС БАНК» із зазначенням його реквізитів, валюти та залишку коштів, а саме: ІВАН НОМЕР_18, відкритий 25.03.2014 на якому залишок коштів становить 2395,88 доларів США.

Відповідно до Інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно, Державного реєстру Іпотек, Єдиного реєстру заборон відчуження об'єктів нерухомого майна щодо суб'єкта, (дату і номер витягу №336056609 від 19.06.2023, у власності ОСОБА_2, РНОКПП НОМЕР_2, є наступне майно, набуте у шлюбі:

- земельна ділянка площею 0.1501 га для індивідуального садівництва, за адресою: АДРЕСА_17; кадастровий номер 3221888000:27:130:0676; підстава виникнення права власності - договір купівлі-продажу, серія та номер: 321, виданий 11.03.2020;

- земельна ділянка площею 0.1698 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) за адресою АДРЕСА_8 ; кадастровий номер 3221881601:32:119:0160; підстава виникнення права власності - договір купівлі-продажу, серія та номер: 319, виданий 11.03.2020;

- земельна ділянка площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво за адресою АДРЕСА_9 ; кадастровий номер 3222487201:01:022:0089; підстава виникнення права власності - договір купівлі-продажу, серія та номер: 1914, виданий 27.11.2013;

- земельна ділянка площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво за адресою АДРЕСА_9; кадастровий номер 3222487201:01:022:0098; підстава виникнення права власності - договір купівлі-продажу, серія та номер: 1913, виданий 27.11.2013;

- земельна ділянка площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво за адресою АДРЕСА_9 ; кадастровий номер 3222487201:01:022:0097; реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна 224787132224; підстава виникнення права власності - договір купівлі-продажу, серія та номер: 1912, виданий 27.11.2013;

- земельна ділянка площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво за адресою АДРЕСА_9 ; кадастровий номер 3222487201:01:022:0096; реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна 224779232224; підстава виникнення права власності - договір купівлі-продажу серія та номер: 1911, виданий 27.11.2013;

- земельна ділянка площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво за адресою АДРЕСА_9 ; кадастровий номер 3222487201:01:022:0095; підстава виникнення права власності - договір купівлі-продажу, серія та номер: 1910, виданий 27.11.2013

- земельна ділянка площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво за адресою АДРЕСА_9 ; кадастровий номер 3222487201:01:022:0094; підстава виникнення права власності - договір купівлі-продажу, серія та номер: 1909, виданий? 27.11.2013;

- земельна ділянка площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво за адресою АДРЕСА_9 ; кадастровий номер 3222487201:01:022:0093; підстава виникнення права власності -договір купівлі-продажу, серія та номер: 1908, виданий? 27.11.2013.

Крім того, ОСОБА_2 (РНОКПП НОМЕР_2), володіє:

- земельною ділянкою площею 0.149 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) за адресою: АДРЕСА_10 ; кадастровий номер 3221480401:01:007:0003; на підставі договору дарування, серія та номер: 687, виданого 12.12.2015 приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Могильницькою О.А.;

- домоволодінням, загальною площею 324,7 кв.м, житловою площею 207,8 кв.м, за адресою: АДРЕСА_10 (реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна 803271132214), на підставі договору дарування, серія та номер: 685, виданого 12.12.2015 приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Могильницькою О.А.

Попереднім власником вищезазначеного домоволодіння та земельної ділянки був її чоловік ОСОБА_1 (що підтверджується інформаційними довідками з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно, Державного реєстру Іпотек, Єдиного реєстру заборон відчуження об'єктів нерухомого майна щодо об'єкта нерухомого майна № 336307261 від 20.06.2023 та № 334452209 від 02.06.2023.

Проте, 12 грудня 2015 року на підставі договору дарування ОСОБА_1 передав земельну ділянку площею 0.149 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) за адресою: АДРЕСА_10 ; кадастровий номер 3221480401:01:007:0003 своїй дружині ОСОБА_2 .

На підставі договору дарування від 12 грудня 2015 року передав також домоволодіння, загальною площею 324,7 кв.м, житловою площею 207,8 кв.м, за адресою: АДРЕСА_10 .

Слід зазначити, що ОСОБА_1 належало це домоволодіння на підставі договору купівлі-продажу від 14.05.2008, р. №1487 (реєстраційний номер майна: 22509775). Право власності він набув в період шлюбу з ОСОБА_2 , тобто їй, згідно законодавства України, а саме Сімейного кодексу України, належала частка домоволодіння».

27.07.2023 до ВАКС надійшло клопотання представника позивача Туліна Р.А. про долучення доказів, де зазначалось «про надання доказів про наявність значної кількості корупційних скандалів, пов'язаних з діяльністю відповідача у період перебування на керівних державних посадах та які підтверджують позицію позивача щодо фіктивності правочинів укладених відповідачем з метою

відчуження майна» та додавалась низка публікацій з інформацією щодо особи відповідача за 2010-2022 роки.

В судовому засіданні 31.07.2023 представник позивача Тулін Р.А. надав додаткові письмові пояснення, сутність яких зводилась до низки аргументів щодо фіктивності шлюбного договору від 12.12.2015 між відповідачем та третьою особою, спрямованого на приховування майна відповідача від можливої конфіскації чи стягнення.

2.1.2. В судових засіданнях представники позивача Тулін Р.А. та Петрова Є.С. підтримали позов і надали пояснення, аналогічні наведеним у позовній заяві та письмових поясненнях.

2.2. Позиція відповідача.

Відповідно до статей 162, 283-1 КАСУ суд при відкритті провадження у справі встановив відповідачу дводенний строк із дня одержання позовної заяви на подання до суду відзиву на позовну заяву, але не пізніше дня розгляду справи.

Відповідач не скористався правом на подання відзиву на позовну заяву у встановлений строк, в судові засідання він чи його представник не прибували та не подали будь-яких заяв.

Відповідно до частини 3 статті 268 КАСУ неприбуття у судові засідання учасника справи, повідомленого відповідно до положень цієї статті, не перешкоджає розгляду справи у судах першої та апеляційної інстанцій.

2.3. Позиція третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні відповідача.

2.3.1. Відповідно до статей 171, 283-1 КАСУ суд при відкритті провадження у справі встановив дводенний строк із дня одержання позовної заяви на подання до суду відзиву на позовну заяву, але не пізніше дня розгляду справи, на подання до суду пояснень щодо позову третьою особою, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмету спору, на стороні відповідача.

Третя особа в судові засідання особисто не прибувала, проте в судові засідання прибували її представники.

20.07.2023 до ВАКС надійшло пояснення представника третьої особи Пеліхоса Є.М. , в якому такий просив відмовити повністю у задоволенні позовних вимог позивача в частині стягнення в дохід держави активів, які належать третій особі, а саме:

- транспортного засобу марки AUDI моделі Q7 червоного кольору, 2016 року випуску, державний номерний знак - НОМЕР_14 ; свідоцтво про реєстрацію ТЗ - НОМЕР_15 ; VIN - НОМЕР_16 ;

- грошових коштів у розмірі 2395,88 доларів США, на рахунку НОМЕР_18 в АТ «СЕНС БАНК»;

- земельної ділянки площею 0,1501 га для індивідуального садівництва за адресою: АДРЕСА_16 (кадастровий номер 3221888000:27:130:0676, реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна 824505032218);

- земельної ділянки площею 0,1698 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) за адресою: АДРЕСА_18 (кадастровий номер 3221881601:32:119:0160, реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна 824351532218);

- земельної ділянки площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) під житлове будівництво за адресою: АДРЕСА_9 (кадастровий номер 3222487201:01:022:0089, реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 224793232224);

- земельної ділянки площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво за адресою: АДРЕСА_9 (кадастровий номер 3222487201:01:022:0098, реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна 224791432224);

- земельної ділянки площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво за адресою: АДРЕСА_9 (кадастровий номер 3222487201:01:022:0097, реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна 224787132224);

- земельної ділянки площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво за адресою: АДРЕСА_9 (кадастровий номер 3222487201:01:022:0096, реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна 224779232224);

- земельної ділянки площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво за адресою: АДРЕСА_9 (кадастровий номер 3222487201:01:022:0095, реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна 224763832224);

- земельної ділянки площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво за адресою: АДРЕСА_9 (кадастровий номер 3222487201:01:022:0094, реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна 224736132224);

- земельної ділянки площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво за адресою: АДРЕСА_9 (кадастровий номер 3222487201:01:022:0093, реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна 224653232224);

- земельної ділянки площею 0,149 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) за

адресою об'єкта нерухомого майна: АДРЕСА_10 (кадастровий номер 3221480401:01:007:0003, реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна 803300532214);

- домоволодіння, загальною площею 324,7 кв.м, житловою площею 207,8 кв.м, адреса об'єкта нерухомого майна: АДРЕСА_10 (реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 803271132214,

додавши до пояснення копії такого: 1) шлюбного договору від 12.12.2015, посвідченого приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Могильницько О.А. та зареєстрованого в реєстрі № 689 (зазначивши, що оригінал знаходиться у ОСОБА_2); 2) договору дарування від 12.12.2015, посвідченого приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Могильницькою О.А. та зареєстрованого в реєстрі № 687 (оригінал знаходиться у ОСОБА_2); 3) договору дарування від 12.12.2015, посвідченого приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Могильницькою О.А. та зареєстрованого в реєстрі №685 (оригінал знаходиться у ОСОБА_2); 4) листа ГУ Міндоходів у місті Києві від 19.02.2015; 5) декларацій про доходи ОСОБА_2 з 01.01.2005 по 10.05.2007; 6) довідки ДПІ в Печерському районі ГУ Міндоходів у м. Києві від 18.02.2015; 7) відомостей д Державного реєстру фізичних осіб-платників податків про джерела виплачених доходів та утриманих податків від 23.09.2021; 8) 6-ти довідок ДПІ у Печерському районі ГУ Міндоходів у м. Києві від 18.02.2015; 9) 2-х довідок ДПІ у Печерському районі ГУ ДФС у місті Києві від 17.02.2016; 10) листа ДПІ у Печерському районі ГУ ДФС у місті Києві від 25.05.2018; 11) докази направлення цих пояснень з додатками позивачу та відповідачу,

обґрунтовуючи надані пояснення зокрема таким:

«- щодо укладення між ОСОБА_1 та ОСОБА_2 шлюбного договору: «У позовній заяві Мін`юст посилається на приписи ст. ст. 60, 63 та 65 СК України, що стосуються права спільної сумісної власності подружжя, та цим аргументує начебто наявність у ОСОБА_1 можливості вчиняти щодо такого згаданих активів дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними.

Вважаємо, що підстави для застосування вищевказаних норм відсутні, а ОСОБА_1 не може прямо чи опосередковано вчиняти стосовно цих активів дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними, з огляду на таке.

Відповідно до ч. ч. 1, 2 ст. 97 СК України у шлюбному договорі може бути визначене майно, яке дружина, чоловік передає для використання на спільні потреби сім'ї, а також правовий режим майна, подарованого подружжю у зв'язку з реєстрацією шлюбу. Сторони можуть домовитися про непоширення на майно, набуте ними за час шлюбу, положень ст. 60 цього Кодексу і вважати його спільною частковою власністю або особистою приватною власністю кожного з них.

Так, між ОСОБА_1 як чоловіком та ОСОБА_2 як дружиною 12.12.2015 було укладено шлюбний договір (далі - Договір), посвідчений приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Могильницькою О.А. та зареєстрований в реєстрі за № 689 (копія додається)...

Згідно з пп. «є» п. 2.1 договору особистою приватною власністю кожного з Подружжя грошові кошти на рахунках в банківських установах, банківські вклади (депозити), в тому числі відсотки, нараховані по ним, вважаються особистою приватною власністю того з Подружжя, на чие ім'я відкрито рахунок в установі банку.

Відповідно до п. 2.2 Договору до особистої приватної власності Дружини, в тому числі, але не виключно, належить все майно, яке вже придбано чи буде придбано на її ім'я.

Окрім цього, важливо, що за п. 2.6 Договору своєю особистою приватною власністю кожен із Подружжя володіє, користується і розпоряджається на власний розсуд, вчиняє будь-які дії щодо свого майна, не узгоджуючи питання із Чоловіком (Дружиною). Укладання правочинів щодо такого майна або будь-яких юридично значимих актів чи дій не потребує надання нотаріально засвідченої згоди або будь-якої усної чи письмової згоди другого з Подружжя...

Таким чином, ОСОБА_1 та ОСОБА_2, уклавши Договір, врегулювали свої майнові відносини у спосіб, відмінний від ст. 60 СК України, а саме домовилися про поширення на певне майно режиму особистої приватної власності кожного з Подружжя»;

- щодо договорів дарування від 12.12.2015: «По-перше, у позовній заяві Мін'юст в контексті договорів дарування від 12.12.2015 (щодо земельної ділянки під кадастровим номером: 3221480401:01:007:0003 та домоволодіння під реєстраційним номером: 803271132214) посилається на приписи ст. ст. 65 та 67 СК України, якими встановлено порядок розпорядження майном, що є об'єктом права спільної сумісної власності, та порядок укладення дружиною, чоловіком договорів щодо своєї частки у праві спільної сумісної власності. Вважаємо вище вказані доводи позивача необґрунтованими та такими, що впливають з неправильного застосування норм матеріального права... Слід зазначити, що вищевказані договори дарування були укладені саме між подружжям, а тому на ці правочини поширюються приписи ч. 2 ст. 64 СК України: договір про відчуження одним із подружжя на користь другого з подружжя своєї частки у праві спільної сумісної власності подружжя може бути укладений без виділу цієї частки. У свою чергу Мін'юст у позовній заяві безпідставно послався на ст. 67 СК України в контексті необхідності визначення та виділу частки у праві спільної сумісної власності, оскільки ця норма застосовується до укладення договорів щодо такої частки не між подружжям, а з іншою особою. По-друге, Мін'юст у позовній заяві зазначає, що вищевказані договори дарування є нібито фіктивними, а тому не створили жодних правових наслідків. У цьому контексті звертаємо увагу на те, що відповідно до ч. 3 ст. 215 ЦК України, якщо недійсність правочину прямо не встановлена законом, але одна із сторін або інша заінтересована особа заперечує його дійсність на підставах, встановлених законом, такий правочин може бути визнаний судом недійсним (оспорюваний правочин)»;

- щодо довіреності від 06.07.2017: «У позовній заяві Мін'юст зазначає, що ОСОБА_1 начебто є власником земельної ділянки під кадастровим номером 3221480401:01:007:0003 та вищевказаного домоволодіння, оскільки ОСОБА_2 було

видано на нього довіреність від 06.07.2017. По-перше, вважаємо за необхідне зазначити, що у матеріалах справи відсутня сама довіреність від 06.07.2017 або її копія, що унеможлиблює встановлення змісту повноважень, наданих ОСОБА_1 за цим правочином. При цьому витяг з Єдиного реєстру довіреностей (т. 1, а. с. 199) не може замінювати саму довіреність. По-друге, матеріали справи не містять жодних доказів факту користування ОСОБА_1 повноваженнями, наданими йому згідно з довіреністю від 06.07.2017. Іншими словами, відсутні підстави вважати, що ОСОБА_1, використовуючи надані йому повноваження, колись розпоряджався майном, належним ОСОБА_2 на праві особистої приватної власності. По-третє, Позивач наводить у позовній заяві недостовірні відомості шляхом ствердження про те, що ОСОБА_1 начебто може (слово використано Позивачем саме в теперішньому часі) розпоряджатися за довіреністю майном від імені ОСОБА_2. Водночас навіть з витягу з Єдиного реєстру довіреностей вбачається, що довіреність від 06.07.2017 діяла до 06.07.2022. Отже, ОСОБА_1 більше не є представником ОСОБА_2 за довіреністю від 06.07.2017, а тому жодним чином не може розпоряджатися майном своєї дружини»;

- щодо двох реєстраційних номерів домоволодіння за адресою: АДРЕСА_10 : «У цій частині звертаємо увагу суду на те, що відповідно до інформації Державного реєстру речових прав на нерухоме майно (т. 1, а. с. 187-188) право власності на домоволодіння (за реєстраційним номером 803271132214), зареєстровано саме за ОСОБА_2 на підставі договору від 12.12.2015. При цьому інформація про те, що цей об'єкт зареєстрований за номером 22509775 за ОСОБА_1, містяться у Реєстрі прав власності на нерухоме майно. Відповідно до абз. 1 п. 5 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до Закону України "Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обмежень" та інших законодавчих актів України», який набрав чинності з 01.01.2013, державна реєстрація в Реєстрі прав власності на нерухоме майно здійснюються до 01.01.2013. Отже, з 01.01.2013 державна реєстрація речових прав та їх обтяжень проводиться не в Реєстрі прав власності на нерухоме майно, а в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно. Тобто з урахуванням того, що в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно міститься актуальна та достовірна інформація про право власності ОСОБА_2 на вищевказане домоволодіння під реєстраційним номером 803271132214, підстави для використання відомостей Реєстру прав власності на нерухоме майно відсутні. З урахуванням вищевикладеного ОСОБА_1 не має змоги розпоряджатися вищезгаданим домоволодінням, оскільки достовірними в силу закону є саме відомості з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно про реєстрацію за ОСОБА_2. Мін?юст у позовній заяві безпідставно посилається на презумпцію достовірності даних, які містяться у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно, адже вищезгаданими правовими нормами визначено презумпцію достовірності відомостей саме з цього Державного реєстру прав, а не з Реєстру прав власності на нерухоме майно (архівна складова Державного реєстру прав)»;

- щодо розміру доходів ОСОБА_2, які унеможлилювали придбання нею зазначених у позовній заяві активів: «Доходи, отриманні ОСОБА_2 в період з 2001 по 2017 роки становлять 20 388 510,26 грн або 1 737 504,40 доларів США. Отже, хоча це і не входить до предмета доказування у цій категорії справ, слід зазначити,

що доходи ОСОБА_2 цілком дозволяли придбавати її об'єкти, які позначені у позовній заяві як такі, що належать третій особі».

27.07.2023 представник третьої особи Пеліхос Є.М. надіслав до ВАКС додаткові письмові пояснення, сутність яких зводилась до спростування аргументів представників позивача щодо невідповідності вимогам до нотаріальних документів форми шлюбного договору між відповідачем та третьою особою від 12.12.2015, зокрема відсутності його сканованої копії у Єдиному державному реєстрі речових прав на нерухоме майно, відсутності конкретного переліку майна, продовження посвідчувального напису на інших аркушах договору, також участі приватного нотаріуса у судових справах про визнання правочинів недійсними.

2.3.2. У судовому засіданні представники третьої особи Пеліхос Є.М та Ніколаєнко Ю.А.. повністю підтримали подані письмові пояснення та просили відмовити у задоволенні позовних вимог щодо стягнення активів, належних третій особі.

Також 31.07.2023 ними надано суду оригінал нотаріально посвідченого шлюбного договору, укладеного 12.12.2015 між відповідачем та третьою особою, із наявним апостилом від 05.12.2016 відповідно до Гаазької конвенції 1961 року.

2.4. Особливості розгляду справи.

Згідно з частинами 1, 2 статті 268 КАСУ у справах, визначених статтями 273-277, 280-283-1, 285-289 цього кодексу, щодо подання позовної заяви та про дату, час і місце розгляду справи суд негайно повідомляє відповідача та інших учасників справи шляхом направлення тексту повістки на офіційну електронну адресу, а за її відсутності - кур'єром або за відомими суду номером телефону, факсу, електронною поштою чи іншим технічним засобом зв'язку. Учасник справи вважається повідомленим належним чином про дату, час та місце розгляду справи, визначеної частиною першою цієї статті, з моменту направлення такого повідомлення працівником суду, про що останній робить відмітку у матеріалах справи, та (або) з моменту оприлюднення судом на веб-порталі судової влади України відповідної ухвали про відкриття провадження у справі, дату, час та місце судового розгляду.

Згідно із чинною частиною 5 статті 283-1 КАСУ, яка визначає особливості провадження у справах про застосування санкцій, позовна заява розглядається в судовому засіданні з повідомленням про дату, час та місце судового засідання позивача, відповідача (особи, щодо якої ставиться питання про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України "Про санкції"), інших учасників справи та їх представників. Неприбуття в судові засідання учасника справи та його представника, належним чином повідомленого про дату, час та місце розгляду справи, не перешкоджає розгляду справи в суді першої інстанції та не може бути підставою для зупинення строків її розгляду, відкладення засідання на інший час чи дату або оголошення перерви в судовому засіданні.

Частина 1 статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року визначає, що кожен має право на справедливий і публічний розгляд його

справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру або встановить обґрунтованість будь-якого висунутого проти нього кримінального обвинувачення.

Відтак одним із суттєвих аспектів забезпечення права на справедливий і публічний розгляд справи судом є належне повідомлення учасників справи про її розгляд, тому у своїй усталеній практиці Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ) виходить з того, що особи мають право отримувати належне повідомлення про судові справи та рішення, особливо у випадках, коли апеляційну скаргу може бути подано в чітко встановлений строк.

В даному випадку відповідач та третя особа були належним чином повідомлені про відкриття провадження у справі і про дату, час та місце розгляду справи шляхом оприлюднення на веб-порталі судової влади України відповідної ухвали, повісток про виклик в судові засідання, де зокрема повідомлено про те, що інформацію по даній справі можна отримати на веб-порталі ВАКС за відповідним посиланням, й також скерування на відомі електронні адреси відповідача та третьої особи позовної заяви з додатками, ухвал про відкриття провадження, про забезпечення позову та повісток про виклик у судові засідання.

Окрім того, позивач самостійно вживав заходів щодо належного повідомлення відповідача та третьої особи шляхом поштового надсилання за адресами їх реєстрації позовної заяви з додатками та розміщення 07.07.2023 на офіційному сайті позивача повідомлення про подання відповідного позову.

З огляду на такі обставини, суд вважає, що у даній справі вжито всіх можливих заходів щодо належного повідомлення учасників справи, зокрема відповідача та третьої особи, про судовий розгляд даного адміністративного позову.

3. Обґрунтування позиції суду.

3.1. Належне законодавство.

Статтею 1 чинного Закону України «Про санкції» від 14.08.2014 №1944-VII зі змінами та доповненнями (далі-Закон України «Про санкції»)) визначено, що з метою захисту національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, протидії терористичній діяльності, а також запобігання порушенню, відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави можуть застосовуватися спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (далі - санкції). Санкції можуть застосовуватися з боку України по відношенню до іноземної держави, іноземної юридичної особи, юридичної особи, яка знаходиться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента, іноземців, осіб без громадянства, а також суб'єктів, які здійснюють терористичну діяльність. Застосування санкцій не виключає застосування інших заходів захисту національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, її економічної самостійності, прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави.

Відповідно до статті 3 Закону України «Про санкції» підставами для застосування санкцій є: 1) дії іноземної держави, іноземної юридичної чи фізичної особи, інших суб'єктів, які створюють реальні та/або потенційні загрози національним інтересам, національній безпеці, суверенітету і територіальній цілісності України, сприяють терористичній діяльності та/або порушують права і свободи людини і громадянина, інтереси суспільства та держави, призводять до окупації території, експропріації чи обмеження права власності, завдання майнових втрат, створення перешкод для сталого економічного розвитку, повноцінного здійснення громадянами України належних їм прав і свобод; 2) резолюції Генеральної Асамблеї та Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй; 3) рішення та регламенти Ради Європейського Союзу; 4) факти порушень Загальної декларації прав людини, Статуту Організації Об'єднаних Націй. Застосування санкцій ґрунтується на принципах законності, прозорості, об'єктивності, відповідності меті та ефективності. Підставою для застосування санкцій також є вчинення іноземною державою, іноземною юридичною особою, юридичною особою, яка знаходиться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента, іноземцем, особою без громадянства, а також суб'єктами, які здійснюють терористичну діяльність, дій, зазначених у пункті 1 частини першої цієї статті, стосовно іншої іноземної держави, громадян чи юридичних осіб останньої.

Статтею 4 Закону України «Про санкції» визначено 25 видів санкцій, зокрема такі:

- блокування активів - тимчасове позбавлення права користуватися та розпоряджатися активами, що належать фізичній або юридичній особі, а також активами, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними (пункт 1 частини 1);

- стягнення в дохід держави активів, що належать фізичній або юридичній особі, а також активів, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними (пункт 1-1 частини 1).

Частиною 3 статті 5 Закону України «Про санкції» визначено, що рішення щодо застосування, скасування та внесення змін до санкцій щодо окремих іноземних юридичних осіб, юридичних осіб, які знаходяться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента, іноземців, осіб без громадянства, а також суб'єктів, які здійснюють терористичну діяльність (персональні санкції), передбачених пунктами 1, 2-21, 23-25 частини 1 статті 4 цього Закону, приймається Радою національної безпеки та оборони України та вводиться в дію указом Президента України. Відповідне рішення набирає чинності з моменту видання указу Президента України і є обов'язковим до виконання. Рішення щодо застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 цього Закону, ухвалюється судом у порядку, визначеному статтею 5-1 цього Закону.

Відповідно, чинною частиною 1 статті 283-1 КАСУ визначено, що позовна заява про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону

України «Про санкції», подається до Вищого антикорупційного суду протягом строку дії правового режиму воєнного стану.

Згідно із частиною 1 статті 5-1 Закону України «Про санкції» санкція, передбачена пунктом 1-1 частини 1 статті 4 цього Закону, має винятковий характер та може бути застосована лише щодо фізичних та юридичних осіб, які своїми діями створили суттєву загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України (в тому числі шляхом збройної агресії чи терористичної діяльності) або значною мірою сприяли (в тому числі шляхом фінансування) вчиненню таких дій іншими особами, у тому числі до резидентів у розумінні Закону України «Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів». Ця санкція може бути застосована у період дії правового режиму воєнного стану чи після його припинення або скасування (якщо позовну заяву про застосування цієї санкції подано в період дії правового режиму воєнного стану) та за умови, що на відповідну фізичну чи юридичну особу в порядку, визначеному цим Законом, вже накладено санкцію у виді блокування активів.

Пунктами 1 і 2 абзацу 4 частини 1 статті 5-1 Закону України «Про санкції» визначено перелік підстав застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 цього закону, а саме: 1) завдання істотної шкоди національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України (зокрема, але не виключно, шляхом вчинення діянь, зазначених в підпунктах а-з); 2) суттєве сприяння вчиненню дій або ухваленню рішень, зазначених у пункті 1 цієї частини (зокрема, але не виключно, шляхом, вчинення діянь, зазначених в пунктах а-в).

При цьому, частиною 3 статті 6 Закону України «Про санкції» визначено, що застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції», є винятковим заходом, обумовленим гостротою становища та необхідністю досягнення цілей, визначених частиною 1 статті 1 цього Закону, в умовах правового режиму воєнного стану. Ця санкція може бути застосована лише щодо осіб, на яких накладено санкцію у виді блокування активів за рішеннями Ради національної безпеки і оборони України, прийнятими після набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності санкцій, пов'язаних з активами окремих осіб» від 12.05.2022 №2257-IX (тобто після 24.05.2022). Справи, розпочаті в період дії правового режиму воєнного стану, в яких на момент припинення або скасування такого режиму не було ухвалено остаточне рішення, розглядаються в порядку, визначеному цим Законом.

З вищенаведеного вбачається, що Закон України «Про санкції» не передбачає обов'язку РНБО конкретизувати у рішенні про застосування санкцій перелік заблокованих активів, тоді як видання указу Президента України про уведення у дію такого рішення РНБО є підставою для тимчасового обмеження права певної особи користуватися та розпоряджатися будь-яким належним їй майном, незалежно від його складу та місцезнаходження.

В подальшому таке є умовою вжиття уповноваженим органом заходів щодо пошуку наявних активів особи з метою звернення до суду із позовом про

застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції», за сукупності таких умов: 1) на певну фізичну чи юридичну особу в порядку, визначеному цим Законом, після 24.05.2022 накладено санкцію у виді блокування активів; 2) в період дії правового режиму воєнного стану; 3) дії або рішення фізичної чи юридичної особи, активи якої заблоковано, створили суттєву загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України або суттєво сприяли вчиненню таких дій; 4) наявність активів, що належать такій фізичній або юридичній особі, а також активів, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними.

3.2. Встановлені обставини у справі, зміст спірних правовідносин та оцінка доказів.

3.2.1. У зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України, на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони України, відповідно до пункту 20 частини 1 статті 106 Конституції України, Закону України «Про правовий режим воєнного стану» в Україні введений воєнний стан Указом Президента України від 24.02.2022 №64/2022 (затверджений Законом України від 24.02.2022 № 2402-IX) із 05 години 30 хвилин 24.02.2022 строком на 30 діб, та згодом строк дії воєнного стану продовжено Указом Президента України від 14.03.2022 №133/2022 (затверджений Законом України від 15.03.2022 №2119-IX) з 05 години 30 хвилин 26.03.2022 строком на 30 діб, Указом Президента України від 18.04.2022 №259/2022 (затверджений Законом України від 21.04.2022 № 2212-IX) з 05 години 30 хвилин 25.04.2022 строком на 30 діб, Указом Президента України від 17.05.2022 №341/2022 (затверджений Законом України від 22.05.2022 № 2263-IX) з 05 години 30 хвилин 25.05.2022 строком на 90 діб, Указом Президента України від 12.08.2022 №573/2022 (затверджений Законом України від 15.08.2022 №2500-IX) з 05 години 30 хвилин 23.08.2022 строком на 90 діб, Указом Президента України від 07.11.2022 №757/2022 (затверджений Законом України від 16.11.2022 №2738-IX) з 05 години 30 хвилин 21.11.2022 строком на 90 діб, Указом Президента України від 06.02.2023 № 58/2023 (затверджений Законом України від 07.02.2023 № 2915-IX) з 05 години 30 хвилин 19.02.2023 строком на 90 діб, Указом Президента України від 06.02.2023 № 254/2023 (затверджений Законом України від 02.05.2023 №3057-IX) з 05 години 30 хвилин 20.05.2023 строком на 90 діб.

Відтак на момент звернення позивача до суду із цим позовом та на момент розгляду справи у суді в Україні продовжує діяти правовий режим воєнного стану.

Згідно з пунктом 3 Указу Президента України від 24.02.2022 №64/2022 у зв'язку із введенням в Україні воєнного стану тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені статтями 30-34, 38, 39, 41-44, 53 Конституції України, а також вводиться тимчасові обмеження прав і законних інтересів юридичних осіб в межах та обсязі, що необхідні для забезпечення можливості запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, які передбачені частиною 1 статті 8 Закону України «Про правовий режим воєнного стану».

З матеріалів справи вбачається, що рішенням Ради національної безпеки та оборони України (РНБО) від 01.04.2023 «Про застосування і внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», уведеним в дію Указом Президента України від 01.04.2023 №191/2023, до відповідача - ОСОБА_1 (ОСОБА_1 , ОСОБА_1 , ІНФОРМАЦІЯ_1 , громадянин російської федерації, громадянин України) - застосовано 11 санкцій, зокрема й у вигляді блокування активів (пункт 181 додатку 1 до такого рішення).

Отже, накладення 01.04.2023 санкції на відповідача згідно із рішенням РНБО зокрема шляхом блокування активів здійснено після 24.05.2022, тобто дати набрання чинності змін до Закону України «Про санкції» щодо запровадження можливості застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 цього закону, та у період дії правового режиму воєнного стану.

3.2.2. Згідно з статтею 72 КАСУ, доказами в адміністративному судочинстві є будь-які дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи. Ці дані встановлюються такими засобами: 1) письмовими, речовими і електронними доказами; 2) висновками експертів; 3) показаннями свідків.

При цьому докази повинні відповідати критеріям належності (стаття 73 КАСУ), допустимості (стаття 74 КАСУ), достовірності (стаття 75 КАСУ), достатності (стаття 76 КАСУ).

Згідно з частинами 1, 2, 4 та 6 статті 77 КАСУ кожна сторона повинна довести ті обставини, на яких ґрунтуються її вимоги та заперечення, крім випадків, встановлених статтею 78 цього кодексу. Суб'єкт владних повноважень повинен подати суду всі наявні у нього документи та матеріали, які можуть бути використані як докази у справі. Докази суду надають учасники справи. Суд може пропонувати сторонам надати докази та збирати докази з власної ініціативи, крім випадків, визначених цим Кодексом. Якщо учасник справи без поважних причин не надасть докази на пропозицію суду для підтвердження обставин, на які він посилається, суд вирішує справу на підставі наявних доказів.

Обставини, які визнаються учасниками справи, не підлягають доказуванню, якщо суд не має обґрунтованого сумніву щодо достовірності цих обставин або добровільності їх визнання. Обставини, які визнаються учасниками справи, зазначаються в заявах по суті справи, поясненнях учасників справи, їх представників. Обставини, визнані судом загальновідомими, не потребують доказування (частини 1, 3 статті 78 КАСУ).

Статтею 90 КАСУ визначено, що суд оцінює докази, які є у справі, за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на їх безпосередньому, всебічному, повному та об'єктивному дослідженні. Жодні докази не мають для суду наперед встановленої сили. Суд оцінює належність, допустимість, достовірність кожного доказу окремо, а також достатність і взаємний зв'язок доказів у їх сукупності. Суд надає оцінку як зібраним у справі доказам в цілому, так і кожному доказу (групі

однотипних доказів), що міститься у справі, мотивує відхилення або врахування кожного доказу (групи доказів)

Відповідно до статті 99 КАСУ, електронними доказами є інформація в електронній (цифровій) формі, що містить дані про обставини, що мають значення для справи, зокрема, електронні документи (текстові документи, графічні зображення, плани, фотографії, відео- та звукозаписи тощо), веб-сайти (сторінки), текстові, мультимедійні та голосові повідомлення, метадані, бази даних та інші дані в електронній формі. Такі дані можуть зберігатися, зокрема на портативних пристроях (картах пам'яті, мобільних телефонах тощо), серверах, системах резервного копіювання, інших місцях збереження даних в електронній формі (в тому числі в мережі Інтернет). Електронні докази подаються в оригіналі або в електронній копії, засвідченій електронним підписом, прирівняним до власноручного підпису відповідно до Закону України «Про електронні довірчі послуги». Законом може бути визначено інший порядок засвідчення електронної копії електронного доказу. Учасники справи мають право подавати електронні докази в паперових копіях, посвідчених в порядку, визначеному законом. Паперова копія електронного доказу не вважається письмовим доказом. Учасник справи, який подає копію електронного доказу, повинен зазначити про наявність у нього або іншої особи оригіналу електронного доказу. Якщо подано копію (паперову копію) електронного доказу, суд за клопотанням учасника справи або з власної ініціативи може витребувати у відповідної особи оригінал електронного доказу. Якщо оригінал електронного доказу не поданий, а учасник справи або суд ставить під сумнів відповідність копії (паперової копії) оригіналу, такий доказ не береться судом до уваги.

3.2.3. На обґрунтування позовних вимог позивач до позовної заяви зокрема додав засвідчені електронним підписом електронні докази, які належним чином підтверджені роздрукованими письмовими матеріалами, що були досліджені у судовому засіданні, а саме: 1) інформації щодо призначення відповідача сенатором рф, яка міститься у відкритому доступі в мережі Інтернет на веб сторінках офіційних сайтів ІНФОРМАЦІЯ_15 ; 2) публікації на інформаційному ресурсі «ІНФОРМАЦІЯ_25»; 3) копії указу про адміністративно-територіальний устрій Запорізької області; 4) статті «ІНФОРМАЦІЯ_17» за посиланням: ІНФОРМАЦІЯ_16; 5) публікації відповідача на підтримку лднр в соціальних мережах «Вконтакте» ІНФОРМАЦІЯ_8 та телеграм каналі « ІНФОРМАЦІЯ_5 » посилання ІНФОРМАЦІЯ_6 ; 6) публікації з посиланням на пост в телеграм каналі « ІНФОРМАЦІЯ_7 » ІНФОРМАЦІЯ_6 про процес інтеграції Запорізької та Херсонської областей в російський економічний простір; 7) публікації в телеграм каналі « ІНФОРМАЦІЯ_5 » ІНФОРМАЦІЯ_6 з привітанням відповідачем з днем росії; 8) публікації відповідача на ІНФОРМАЦІЯ_18 в соціальній мережі «Вконтакте» ІНФОРМАЦІЯ_8 та телеграм каналі « ІНФОРМАЦІЯ_5 » ІНФОРМАЦІЯ_6 ; 9) публікація в телеграм каналі « ІНФОРМАЦІЯ_5 » ІНФОРМАЦІЯ_6 з приводу закону «Про внесення змін до ст. 20 федерального закону «Про безкоштовну юридичну допомогу в російській федерації (у частині надання безкоштовної юридичної допомоги особам, які приймають або брали участь у спецоперації, також членам їхніх сімей) та копія постанови ради федерації федеральних зборів рф № 252-СФ від 07 червня 2023 року; 10) публікації в телеграм

каналі « ІНФОРМАЦІЯ_5 » посилання ІНФОРМАЦІЯ_6 з поздоровленням ОСОБА_9. При цьому позовна заява містить посилання на місце зберігання даних в електронній формі в мережі Інтернет, які суд приймає як оригінал електронного документа.

Дослідивши наявні в матеріалах докази суд встановив таке:

3.2.3.1. Взяття участі в ухваленні рішення (з підтримкою такого рішення своїм голосом) про поширення юрисдикції держави-агресора чи будь-якої іншої держави на територію, яка відповідно до Конституції України входить до складу України.

З матеріалів справи вбачається, що 20.12.2022 відповідач наказом «тимчасово виконуючого обов'язки губернатора» Запорізької області ОСОБА_10 наділений повноваженнями сенатора Російської Федерації - представником виконавчого органу державної окупаційної влади Запорізької області в раді федерації країні агресора, де став членом комітету по економічній політиці.

07 червня 2023 року рада федерації федеральних зборів рф прийняла: Постанову №236-СФ, якою було схвалено федеральний закон «Про денонсацію Договору між російською федерацією та Україною про співпрацю у використанні Азовського моря та Керченської протоки (посилання на постанову: <http://www.council.gov.ru/activity/documents/145553/>; факт голосування відповідачем за схвалення вказаного закону підтверджується списками з результатами відкритих голосувань по питаннях порядку денного 546 засідання ради федерації 07 червня 2023 року, розмішених за посиланням <http://council.gov.ru/media/files/zZgT4aj2pn6sH4SUZ4DcvlGopNaFR04F.pdf>

В анотації до цієї постанови вказано що договір підписаний у місті Керчі 25 грудня 2003 року, був укладений з метою економічного розвитку Росії та України, його положення спрямовані на регулювання порядку пересування суден, навігаційно-географічне забезпечення, рибальства, захисту морського середовища, екологічної безпеки, а також пошуку та рятування в акваторіях Азовського моря та Керченської протоки, які були внутрішніми водами російської федерації та України. Після прийняття до російської федерації донецької народної республіки, Запорізької та Херсонської області Україна втратила статус прибережної держави щодо Азово-Керченської акваторії, Азовське море стало внутрішнім морем російської федерації.

3.2.3.2. Взяття відповідачем участі у прийнятті рішення щодо створення на захопленій в результаті збройної агресії території України окупаційної адміністрації, у фактичному створенні окупаційних адміністрацій, а також у державному фінансуванні та матеріально-технічному забезпеченні створення та функціонування таких адміністрацій

З матеріалів справи вбачається, що відповідачем ІНФОРМАЦІЯ_24 здійснена публікація на інформаційному ресурсі «ІНФОРМАЦІЯ_25», у якій зазначено: «С губернатором ОСОБА_10 і главами адміністрацій провели більшу роботу по

административно-территориальному устройству Запорожской области. В результате определен областной центр, создана администрация региона и обозначены районы» з посиланням на телеграмм канал ОСОБА_10 (ІНФОРМАЦІЯ_23), в якому останній повідомив про підписання наказу «Об административно-территориальном устройстве Запорожской области» от 03.03.2023 № 21-у.

Також відповідач, перебуваючи на тимчасово окупованій території АР Крим, у зв'язку із окупацією територій Запорізької та Херсонської областей збройними силами російської федерації та прийняттям рішення про створення окупаційної так званої «військово-цивільної адміністрації», використовуючи значний досвід отриманий під час роботи в органах державної влади України, розробив структуру «військово-цивільної адміністрації» у вигляді схеми, яка у подальшому стала основою для побудови структури окупаційної влади на окупованих територіях Херсонської області, ухвалення псевдонормативних актів, таких як указ про затвердження положення про Херсонську військово-цивільну адміністрацію від 26.04.2022 та указ про структуру органів виконавчої влади від 12.04.2022.

Окрім того, 14.04.2022 відповідач впроваджував на тимчасово окупованих територіях Херсонської та Запорізької областей російські стандарти освіти. Долучився до процесу організації семінару «Нові стандарти освіти та навчання» з метою надання практичної допомоги керівникам органів управління освіти, керівникам учбових закладів, головним бухгалтерам органів управління освіти та навчальних закладів під час переходу на нові стандарти освіти та навчання, включаючи нові навчальні програми і їх зміст, а також нові стандарти ведення фінансової і управлінської документації, для підготовки, учбових закладів Запорізької і Херсонської областей до початку нового навчального року 2022/2023 рр.

У вересні 2022 року відповідач, обіймаючи посаду так званого «радника голови Запорізької військово-цивільної адміністрації ОСОБА_10», надавав методичну та практичну допомогу державі-агресору, окупаційній адміністрації держави-агресора, реалізуючи рішення на окупованих територіях Запорізької області, що підтверджуються листом Офісу Генерального прокурора з додатками від 29.05.2023.

Також, 20.12.2022 відповідач на виконання рішення керівника так званої «військово-цивільної адміністрації Запорізької області» ОСОБА_10 був наділений повноваженнями сенатора російської федерації. 07.03.2023 прийняв участь у «круглому столі» у прес-центрі «Парламентської газети» на тему «Як сьогодні живуть і розвиваються нові російські регіони?», де підняв питання створення нових підприємств на базі залишених у наслідок бойових дій підприємств їх власниками, створення умов для документування мешканців окупованих територій паспортами рф.

17.05.2022 відповідача оголошено у державний, міждержавний та міжнародний розшук, а 18.05.2023 Вінницьким міським судом Вінницької області щодо нього обрано запобіжний захід - тримання під вартою та 19.05.2023 надано дозвіл на здійснення спеціального досудового розслідування.

Обвинувальний акт у кримінальному провадженні № 22022020000000160 26.05.2023 в порядку спеціального досудового розслідування направлено на розгляд до Вінницького міського суду Вінницької області, а матеріали кримінального провадження направлено до Вінницької обласної прокуратури для підтримання державного обвинувачення, що підтверджуються листом Служби безпеки України від 15.06.2023 №6/7560.

Позивач звернувся до Вінницької обласної прокуратури із запитом від 16.06.2023 №78340/38.4.1/7-23 з проханням надати інформацію про кримінальні провадження, у межах досудового розслідування яких перевірялися відомості щодо причетності підсанкційної особи відповідача, та отримав відповідь від 23.06.2022 №10/553вих-23, якою Вінницька обласна прокуратура надіслала копії матеріалів досудового розслідування, які стали підставою для повідомлення відповідачу про підозру за частиною 1 статті 111-2 КК. Матеріали кримінального провадження містять протокол огляду предмета від 05.04.2023, яким виявлено довготривалу переписку, дзвінки, підсанкційної особи відповідача з ОСОБА_11, які 31.03.2022 року вони розробили «План прямої дії».

Вищезазначені особи вважають: *(мовою оригіналу): «Важнейшей задачей сегодняшнего момента является наполнение местных бюджетов органов власти освобождённых территорий, что позволит обеспечить полноценное функционирование новых органов власти, выплату заработной платы бюджетникам, пенсионных выплат, обеспечит работу коммунальных служб коммунальных предприятий»*, та здійснили пропозиції для поповнення місцевих бюджетів на окупованих територіях Запорізької області, зазначивши таке:

«Предлагаемые налоги для пополнения местных бюджетов: 1) На первом этапе (6 месяцев) предлагается взимать временный налог со всех подакцизных товаров(топливо, сигареты ,спиртные напитки). Физически предлагается решением ВГА областей ввести следующие нормы: от 5 до 10% на эти группы товаров. Оформление заявки на ввоз любой партии из данной группы товаров проводить по принципу единого окна (коммунальное предприятие при районной или горадминистрации либо Военно-гражданской администрации (выполняет функции обладминистрации)). При подаче заявки происходит оплата установленных сборов, только после этого выдаётся разрешение на ввоз данных товаров. Предлагаемые сборы: 1. Топливо (бензины , дизель) С 1 литра - 3-5 рублей; 2. Сигареты С 1 пачки - 10-15 рублей 3. Спиртное (водка, вино , спирт) Водка 1 литр - 15 рублей Вино 1 литр - 10 рублей Спирт 1 литр - 40 рублей . В течении 6 месяцев провести регистрацию при администрациях списков предпринимателей, которые будут этим заниматься . Следующий этап: относительно других позиций по налогам, ФРІ4 за 6 месяцев разработать систему налогов и сборов , а пока объявить свободную предпринимательскую деятельность (бизнес оживет, цены постепенно снизятся). При этом группы товаров облагаемые налогом, запретить возить средними и мелкими партиями (не более 2 литров спиртных напитков суммарно на человека; не более 2-х блоков сигарет суммарно на человека; не более 100 литров топлива в канистрах на человека). Начать внедрять названные нормы и правила с 01.05.2022г. Это то что можно и необходимо оперативно реализовать. Со стороны сухопутного проезда из региона ДНР-ЛНР та же норма и также

контролировать через блокпосты! Движение товаров Должно осуществляться только по единым правилам для Республики Крым и ДНР-ЛНР» (мовою оригіналу).

27.05.2022 ОСОБА_11 побажав відповідачу (мовою оригіналу) « Успехов в покорении «Агро-баронов», до цього надав інформацію щодо громадянина ОСОБА_13, який володіє мережею продуктових магазинів, заводом з очищення рису та його фасуванням, комбінатом з переробки сої та питання для обговорення з ним: *«ВОПРОСЫ ДЛЯ ОБСУЖДЕНИЯ С ОСОБА_13: 1) Существует значительный объём с/х продукции, цены на которую пока значительно ниже, чем в России: а) около 5.000 тонн риса (наша цена около 300 долларов/тонна - в России 550-600 долларов тонна); б) большой объём сои - 10.000-15.000 тонн (цена 26.000-27.000 руб./тонна, в России - 34.000-36.000 руб./тонна); в) приближается сбор черешни (Мелитополь - уникальный регион по этой культуре). Объём невероятный - 25.000-30.000 тонн. Один рефрижератор принимает 16-17 тонн. 2) Взятие в управление крупных аграрных предприятий (на каких условиях?) : а) Агрохолдинг «Мелитопольская черешня»; б) несколько крупных элеваторов; в) крупные агрохозяйства; г) маслоэкстракционные комбинаты; д) теоретически - один из портов.»*

Постановою прокурора про надання дозволу на розголошення від 29.06.2023 працівникам позивача надано дозвіл на розголошення відомостей досудового розслідування у кримінальному провадженні №22022020000000160 в обсязі, необхідному для виконання їх повноважень.

3.2.3.3. Виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії проти України, окупації територій України.

З матеріалів справи вбачається, що у публікації на інформаційному ресурсі «ІНФОРМАЦІЯ_17» ІНФОРМАЦІЯ_19 за посиланням: ІНФОРМАЦІЯ_16, відповідач заявив таке: *«Запорожская область - всегда была частью Великой России! Мы строили, плавил металл, воевали с фашистами и поднимали в воздух самолёты. Эта земля тружеников, хлеборобов и воинов - часть большого русского мира. Её (прим. Запоріжської області) экономическое, политическое и ментальное возвращение к своим истокам - важнейшая задача для всей страны.»*

3.2.3.4. Підтримання політики держави-агресора щодо невизнання права Українського народу на самоідентифікацію та самовизначення, викривлення уявлення про самобутність Українського народу та його прагнення до незалежності, що реалізується через поширення фальшивих ідеологем, в основі яких лежить завідомо хибне та маніпулятивне ототожнення українського патріотизму з «нацизмом» чи іншими людиноненависницькими ідеологіями.

З матеріалів справи вбачається, що на офіційній сторінці відповідача в соціальній мережі VK «ВКОНТАКТЕ» (посилання ІНФОРМАЦІЯ_20) було виявлено, що такий як автор дописів неодноразово висловлював свою підтримку так званих днр/лнр та наголошував на тому, що (мовою оригіналу): *«Жители Донецкой народной республики и Луганской народной республики в 2014 году после госпереворота в Киеве отказались подчинаться преступной власти и взяли свою судьбу в собственные рук, стараясь обеспечить будущее для своих детей.*

Поздравляю с достойным и справедливым выбором всех жителей ДНР и ЛНР, а также лично ОСОБА_14 и ОСОБА_15 с праздником! Процветания, мира и благополучия!" дата публікації ІНФОРМАЦІЯ_9 (ІНФОРМАЦІЯ_8).

Крім того, ІНФОРМАЦІЯ_10 в своєму телеграм каналі « ІНФОРМАЦІЯ_5 » (посилання ІНФОРМАЦІЯ_6) відповідач ділиться постом зі сторінки «ІНФОРМАЦІЯ_21», в якому той розповідає про процес інтеграції Запорізької та Херсонської областей в російський економічний простір та висловлює подяку так званим «керівникам» ОСОБА_8, ОСОБА_9 , ОСОБА_1 за оперативну взаємодію: *«Сегодня процесс интеграции Запорожской и Херсонской областей, новых регионов нашей страны в российское экономическое пространство является одним из ключевых вопросов внутренней повестки. Крым прошел этот непростой путь методом проб и ошибок, и теперь наш опыт может быть во многом полезен. Благодарю врио губернатора Запорожской области ОСОБА_10, врио губернатора Херсонской области ОСОБА_9, сенатора Российской Федерации ОСОБА_1 за оперативное взаимодействие. Руководство Крыма, наши общественники и предприниматели готовы и впредь оказывать максимальное содействие новым регионам по любым возникающим вопросам для их эффективного разрешения».* ІНФОРМАЦІЯ_6 .

ІНФОРМАЦІЯ_11 в телеграм каналі « ІНФОРМАЦІЯ_5 » посилання ІНФОРМАЦІЯ_6 , відповідач привітав всіх своїх підписників з днем росії, та у дописі неодноразово зазначив, що Запорізька область повернулася *«к своим истокам и снова в составе великой России»*. Також він наголошує, що Запорізька область має пройти шлях розвитку завдяки росії та порівнює це з незаконно окупованим Кримом: *"Этот путь мы пройдем быстро, внедряя бесценный управленческий опыт Крыма"*, що підтверджує те, що відповідач підтримує анексію Крима та вважає його частиною росії, наголошують, що вважає росію своєю батьківщиною та батьківщиною всієї Запорізької області: *«Это праздник гордости за нашу Родину, её историю, культуру, за жителей, которые во все времена, не жалея сил трудились и вставали на защиту страны, обеспечивая её развитие, ровно также, как Отечество заботится о нас»*. А в самому кінці допису він виражає свою всебічну підтримку російській армії та висміює контрнаступ ЗСУ: *"в нашем регионе и разворачивается так называемое «контрнаступление», но мы верим в мощь русского оружия и российскую армию!»*.

3.2.3.5. глорифікація осіб, які здійснювали збройну агресію проти України, представників збройних формувань держави-агресора, іррегулярних незаконних збройних формувань, озброєних банд та груп найманців, створених, підпорядкованих, керованих та фінансованих державою-агресором, а також представників окупаційної адміністрації держави-агресора та представників підконтрольних державі-агресору самопроголошених органів, які узурпували виконання владних функцій на тимчасово окупованих територіях України.

З матеріалів справи вбачається, що на своїй сторінці в VK «ВКОНТАКТЕ», (посилання ІНФОРМАЦІЯ_20) відповідач виражає своє ставлення до перемоги у Другій світовій війні, порівнюючи її з війною, що розпочала росія по відношенню до України, де він виступає на боці росії: *"Сегодня наши военные мужественно и*

самоотверженно, следуя героическому примеру отважных предков, добиваются поставленной цели - победили фашизм в 1945, победим фашизм и сегодня! Искренне желаю всем нашим военнослужащим успешного завершения спецоперации и возвращения на Родину... С Днем Великой Победы!" (мовою оригіналу) ІНФОРМАЦІЯ_8 дата публікації ІНФОРМАЦІЯ_12 .

Відповідач у своєму телеграм каналі « ІНФОРМАЦІЯ_5 » (посилання ІНФОРМАЦІЯ_6) дав коментар з приводу закону «Про внесення змін до ст. 20 федерального закону «Про безкоштовну юридичну допомогу в російській федерації (у частині надання безкоштовної юридичної допомоги особам, які приймають або брали участь у спецоперації, також членам їхніх сімей) (посилання на постанову: ІНФОРМАЦІЯ_22, зазначивши (мовою оригіналу) «Право на бесплатную юридическую помощь получают военнослужащие, добровольцы, заключившие контракт, участники добровольческих формирований, мобилизованные, которые по указу президента приравнены к военнослужащим, а также их семьи. Для нас главная и первоочередная тема - поддержка участников сво и их семей». (ІНФОРМАЦІЯ_6).

Крім того, ІНФОРМАЦІЯ_11 в декількох своїх соціальних мережах (телеграм каналі « ІНФОРМАЦІЯ_5 » посилання ІНФОРМАЦІЯ_6 , «ВКОНТАКТЕ» посилання ІНФОРМАЦІЯ_20 відповідач привітав «друза, боевого товарища, временно исполняющего обязанности губернатора Херсонской области ОСОБА_9!», вказавши, що такий справжній державний діяч та патріот росії, упродовж багатьох років захищає інтереси мешканців Херсонської області. «Уверен, что во главе с таким лидером в Херсонской области будет также активно продолжаться восстановление разрушенной нацистами инфраструктуры. Уже сейчас системно решаются вопросы социально-экономического развития. Всё это проводится практически под обстрелами, но жизнь продолжается и ОСОБА_9 чётко и бесперебойно выполняет все поставленные нашим Президентом задачи».

Також суд враховує, що Рішенням Європейського Союзу від 25.02.2023 №2023/432 відповідача внесено до переліку осіб, щодо яких застосовуються обмежувальні заходи в зв'язку із підриванням або загрозою територіальній цілісності, суверенітету та незалежності України (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32023D0432&qid=1677402654680>, внесений до списку за № 1415), та підставою застосування санкції така: «Колишній генеральний директор Корпорації розвитку Криму. Член Ради Федерації РФ з 20 грудня 2022 року як представник незаконно анексованої Запорізької області. Приймаючи на себе та діючи в цій якості, він підтримує дії та політику, які підривають територіальну цілісність, суверенітет і незалежність України». Крім того, 02.03.2023 року «Федеральний департамент економіки, освіти та досліджень (EAER), відповідальний за запровадження санкцій, включив відповідача до списку санкцій Швейцарії проти росії (https://www.seco.admin.ch/dam/seco/de/dokumente/Aussenwirtschaft/Wirtschaftsbeziehungen/Exportkontrollen/Sanktionen/Verordnungen/Russland,Ukraine/situation_ukraine_20230302.pdf.download.pdf/situation_ukraine_2023-03-02.pdf).

3.2.4. Оцінюючи наявні докази, суд встановив, що такі:

- отримані позивачем у межах повноважень, наданих йому абзацом 3 частини 8 статті 5 Закону України «Про санкції»;

- отримані ним від уповноважених суб'єктів (зокрема органів досудового розслідування, установ, які в силу наданих повноважень є держателями реєстрів, розпорядниками відповідної інформації, ведуть облік та зберігають інформацію про наявне рухоме чи нерухоме майно);

- докази, на які міститься посилання у мотивувальній частині рішення, у своїй сукупності з іншими письмовими доказами відповідають фактам об'єктивної дійсності, тобто підтверджують обставини, якими обґрунтовані позовні вимоги.

Таким чином, суд висноває, що докази, надані позивачем, на які міститься посилання в мотивувальній частині рішення, у своїй сукупності відповідають критеріям належності, допустимості, достовірності та достатності.

Разом з тим, суд вважає неналежними як такі, що не містять інформацію щодо предмета доказування у цій справі та відтак не оцінює таке:

1) докази, додані представником позивачем Туліним Р.А. до клопотання від 27.07.2023, щодо *«наявності значної кількості корупційних скандалів, пов'язаних з діяльністю відповідача у період перебування на керівних державних посадах та які підтверджують позицію позивача щодо фіктивності правочинів укладених відповідачем з метою відчуження майна»* із доданою низкою публікацій з інформацією щодо особи відповідача за 2010-2022 роки, оскільки, на відміну від кримінального судочинства, для вирішення визначених статтею 2 КАСУ завдань адміністративного судочинства щодо справедливого, неупередженого та своєчасного вирішення судом спорів у сфері публічно-правових відносин з метою ефективного захисту прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб від порушень з боку суб'єктів владних повноважень, не мають будь-якого значення будь-які відомості щодо особи чи репутації учасників справи.

2) пояснення представників третьої особи щодо неспроможності аргументів представників позивача про невідповідність вимогам до нотаріальних документів форми шлюбного договору між відповідачем та третьою особою від 12.12.2015, оскільки такі аргументи ґрунтувались виключно на оцінці копії такого договору, тоді як оригінал договору безпосередньо досліджено у судовому засіданні;

3) надані представниками третьої особи документи щодо доходів третьої особи за 2001-2017 роки, оскільки позовні вимоги не стосуються законності джерел придбання майна відповідачем та третьою особою.

3.3. Активи, щодо яких може застосовуватися санкція, передбачена пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції».

3.3.1. Стаття 4 Закону України «Про санкції» розрізняє два види активів, щодо яких може бути застосована санкція: 1) активи, які безпосередньо належні певній фізичній або юридичній особі; 2) активи, щодо яких така особа може прямо чи

опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними.

При цьому Закон України «Про санкції» не визначає конкретного змісту терміну «активи», проте в статті 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 06.12.2019 №361-IX наведено визначення терміну «актив» як коштів, у тому числі електронних грошей, іншого майна, майнових та немайнових прав, що відповідає сутності нерухомого майна, транспортних засобів, грошових коштів на рахунках у банках майна, щодо стягнення якого заявлені позовні вимоги.

Статтею 41 Конституції України визначено, що кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності. Право власності набувається у порядку, визначеному законом.

Статтею 316 Цивільного кодексу України (далі-ЦКУ) визначено, що правом власності є право особи на річ (майно), яке вона здійснює відповідно до закону за своєю волею, незалежно від волі інших осіб.

Відповідно до частини 1 статті 317 ЦКУ, власникові належать права володіння, користування та розпоряджання своїм майном.

Згідно з частинами 1, 2, 7 статті 319 ЦКУ власник володіє, користується, розпоряджається своїм майном на власний розсуд. Власник має право вчиняти щодо свого майна будь-які дії, які не суперечать закону. Діяльність власника може бути обмежена чи припинена або власника може бути зобов'язано допустити до користування його майном інших осіб лише у випадках і порядку, встановлена законом.

Загалом правом володіння визнається юридично забезпечена можливість панування власника над майном, не пов'язана з використанням його властивостей; право користування визначає можливість добування корисних властивостей речей для задоволення потреб власника чи інших осіб; право розпорядження майном - це можливість його власника визначати долю такого майна, що зокрема полягає в можливості зміни фізичної сутності майна аж до його повного знищення або шляхом відмови від права на майно.

3.3.2. Рішенням Шевченківського районного суду міста Києва від 01.03.2021 в справі №761/7558/21, яке набуло законної сили 06.04.2021, за заявою відповідача встановлено факт смерті ОСОБА_3, дата народження - ІНФОРМАЦІЯ_13, місце смерті - Україна, Автономна Республіка Крим, м. Сімферополь, яка померла ІНФОРМАЦІЯ_3.

Із матеріалів спадкової справи №02/2021 (які були витребувані у Київського державного нотаріального архіву на підставі ухвали ВАКС від 29.06.2023 в справі №991/5614/23 про забезпечення доказів, та надійшли позивачу листом від 06.07.2023 №1919/01-21) вбачається, що 05.03.2021 відповідач надав приватному

нотаріусу Київського міського нотаріального округу Могильницькій О.А. заяву від 18.02.2021 про прийняття спадщини після смерті ІНФОРМАЦІЯ_14 його матері ОСОБА_3 , де повідомив про відсутність будь-яких інших спадкоємців.

05.03.2021 вищезгаданим приватним нотаріусом заведена спадкова справа та на підставі Інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно, Державного реєстру Іпотек, Єдиного реєстру заборон відчуження об'єктів нерухомого майна щодо суб'єкта з'ясовано належність померлій ОСОБА_3 такого майна:

- квартира АДРЕСА_14 , загальна площа 53.7 кв.м, житлова площа 29.5 кв.м. (підстава виникнення права - договір купівлі-продажу від 24.06.2011, реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 33691252);

- садовий будинок з надвірними побудовами, загальною площею 66,6 кв.м, адреса об'єкта нерухомого майна: АДРЕСА_12 (підстава виникнення права - свідоцтво про право власності від 07.12.2012, реєстраційний номер майна: 38476223);

- двокімнатна квартира, загальною площею: 79.6 кв.м, житловою площею 37,6 кв.м, адреса об'єкта нерухомого майна: АДРЕСА_6 (підстава виникнення права - договір купівлі-продажу від 23.08.2011, реєстраційний номер майна: 33154953);

- чотирикімнатна квартира, загальною площею: 132,4 кв.м, житловою площею 74,4 кв.м, адреса об'єкта нерухомого майна: АДРЕСА_7 (підстава виникнення права - договір купівлі-продажу від 23.08.2011, реєстраційний номер майна: 33156434).

13.08.2021 та 15.09.2021 відповідач через представницю Долженко О.В. (яка діяла на підставі довіреності відповідача, нотаріально оформленої від 18.02.2021 у місті Москві, та перекладеної на українську мову з нотаріальним засвідченням перекладу) подав заяви тому ж приватному нотаріусу, якою на ім'я відповідача оформлені такі свідоцтва про право на спадщину за законом:

1) від 13.08.2021 №1447 (на грошові кошти на рахунках у АТ «Альфа-Банк»), № НОМЕР_24 (на грошові кошти на рахунках АТ «Райффайзенбанк Аваль»), № НОМЕР_25 (на грошові кошти на рахунках АТ «Державний експортно-імпорتنний банк»),

2) від 15.09.2021 №1741 (на квартиру АДРЕСА_15 , загальна площа 67.5 кв.м, житлова площа 24 кв.м.), №1739 (на квартиру АДРЕСА_14 , загальна площа 53.7 кв.м, житлова площа 29.5 кв.м.), №1743 (на корпоративні права у Благодійній організації «Благодійний фонд» православний спадок України на святій горі Афон»).

При цьому щодо іншого майна, яке належало померлій ОСОБА_3 , в матеріалах справи відсутні свідоцтва про право на спадщину.

Перебування майна у власності померлої ОСОБА_3 також підтверджено наявною в матеріалах справи станом на 19.06.2023 Інформації з Державного реєстру

речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно, Державного реєстру Іпотек, Єдиного реєстру заборон відчуження об'єктів нерухомого майна щодо суб'єкта.

Відповідно до наявної в матеріалах справи Інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно, Державного реєстру Іпотек, Єдиного реєстру заборон відчуження об'єктів нерухомого майна щодо суб'єкта безпосередньо відповідачу станом на 19.06.2023 належало таке майно:

- квартира АДРЕСА_15 , загальна площа 67.5 кв.м, житлова площа 24 кв.м. (право набуто на підставі свідоцтва про право на спадщину за законом, серія та номер: 1741, виданого 15.09.2021 приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Могильницькою О.А., реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 2456419980000);

- квартира АДРЕСА_14 , загальна площа 53.7 кв.м, житлова площа 29.5 кв.м. (право набуто на підставі свідоцтва про право на спадщину за законом, серія та номер: 1739, виданого 15.09.2021 приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Могильницькою О.А., реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 2456411153000).

Окрім того, листом Головного управління контролювання забезпечення об'єктів критичної інфраструктури та протидії фінансуванню тероризму Служби безпеки України від 21.06.2023 №5/7/51-16046 надало інформацію про наявність прихованих активів, зокрема зареєстрованих на ім'я померлої ОСОБА_3 таких транспортних засобів:

- легковий автомобіль марки ВАЗ моделі 2107 червоного кольору, 1995 року випуску, державний номерний знак - НОМЕР_6 ; свідоцтво про реєстрацію ТЗ - НОМЕР_7 ; VIN - НОМЕР_8 ; номер двигуна - НОМЕР_9 ;

- легковий автомобіль марки TOYOTA моделі ALPHARD чорного кольору, 2013 року випуску, державний номерний знак - НОМЕР_10 ; свідоцтво про реєстрацію ТЗ - НОМЕР_11 ; VIN - НОМЕР_12 ; номер двигуна - НОМЕР_13 (на підставі договору СГ № 7487/19/002499 від 18.05.2019).

Також, на підставі ухвали ВАКС від 29.06.2023 в справі №991/5614/23 про забезпечення доказів АТ «СЕНС БАНК» (ЄДРПОУ 23494714) надіслав лист від 30.06.2023 №11255-БТ-44.2/2023, де повідомив про відкриття на ім'я відповідача загалом 14-и рахунків, з яких на рахунку IBAN НОМЕР_3 , відкритому 27.11.2018, залишок коштів становить 1026,70 грн.; на рахунку IBAN НОМЕР_4 , відкритому 25.03.2014, залишок коштів становить 1220,90 грн.; на рахунку IBAN НОМЕР_26 , відкритому 27.11.2018, залишок коштів становить 61,63 євро, та на решті рахунків залишок коштів становить 0,00.

Відповідно до Інформації з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно, Державного реєстру Іпотек, Єдиного реєстру заборон відчуження об'єктів нерухомого майна щодо суб'єкта, у

власності третьої особи (яка перебуває у шлюбі з відповідачем із 10.09.2004 згідно з актовим записом №226) станом на 19.06.2023 та 20.06.2023 перебувало таке майно:

- земельна ділянка площею 0.1501 га для індивідуального садівництва, за адресою: АДРЕСА_17 (кадастровий номер 3221888000:27:130:0676; підстава виникнення права власності - договір купівлі-продажу, серія та номер: 321, виданий 11.03.2020);

- земельна ділянка площею 0.1698 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) за адресою: АДРЕСА_8 (кадастровий номер 3221881601:32:119:0160; підстава виникнення права власності - договір купівлі-продажу, серія та номер: 319, виданий 11.03.2020);

- земельна ділянка площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво за адресою: АДРЕСА_9 (кадастровий номер 3222487201:01:022:0089; підстава виникнення права власності - договір купівлі-продажу, серія та номер: 1914, виданий 27.11.2013);

- земельна ділянка площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) під житлове будівництво за адресою: АДРЕСА_9 (кадастровий номер 3222487201:01:022:0098; підстава виникнення права власності - договір купівлі-продажу, серія та номер: 1913, виданий 27.11.2013);

- земельна ділянка площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка) під житлове будівництво за адресою: АДРЕСА_9 (кадастровий номер 3222487201:01:022:0097; реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна 224787132224; підстава виникнення права власності - договір купівлі-продажу, серія та номер: 1912, виданий 27.11.2013);

- земельна ділянка площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво за адресою: АДРЕСА_9 (кадастровий номер 3222487201:01:022:0096; реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна 224779232224; підстава виникнення права власності - договір купівлі-продажу серія та номер: 1911, виданий 27.11.2013);

- земельна ділянка площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво за адресою: АДРЕСА_9 (кадастровий номер 3222487201:01:022:0095; підстава виникнення права власності - договір купівлі-продажу, серія та номер: 1910, виданий 27.11.2013);

- земельна ділянка площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво за адресою: АДРЕСА_9 (кадастровий номер 3222487201:01:022:0094;

підстава виникнення права власності - договір купівлі-продажу, серія та номер: 1909, виданий? 27.11.2013);

- земельна ділянка площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво за адресою: АДРЕСА_9 (кадастровий номер 3222487201:01:022:0093; підстава виникнення права власності -договір купівлі-продажу, серія та номер: 1908, виданий? 27.11.2013);

- земельна ділянка площею 0,149 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), адреса об'єкта нерухомого майна: АДРЕСА_10 (кадастровий номер 3221480401:01:007:0003 (реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 803300532214);

- - домоволодіння, загальною площею 324,7 кв.м, житловою площею 207,8 кв.м, адреса об'єкта нерухомого майна: АДРЕСА_10 (реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 803271132214), на підставі договору дарування, серія та номер: 685, виданого 12.12.2015 приватним нотаріусом Київського міського нотаріального округу Могильницькою О.А.

Також, згідно з листом Головного сервісного центру Міністерства внутрішніх справ (ГСЦ МВС) від 26.06.2023 №31/12233-13472-2023 та відомостей Єдиного державного реєстру транспортних засобів третій особі належить:

- легковий автомобіль марки AUDI моделі Q7 червоного кольору, 2016 року випуску, державний номерний знак - НОМЕР_14 ; свідоцтво про реєстрацію ТЗ - НОМЕР_15 ; VIN - НОМЕР_16 ; номер двигуна - НОМЕР_17 .

Окрім того, на підставі ухвали ВАКС від 29.06.2023 в справі №991/5614/23 про забезпечення доказів АТ «СЕНС БАНК» (ЄДРПОУ 23494714) надіслав лист від 30.06.2023 №11255-БТ-44.2/2023, де повідомив про відкриття на ім'я третьої особи загалом 3-ох рахунків, з яких на рахунку ІВАН НОМЕР_18 , відкритому 25.03.2014, залишок коштів становить 2395,88 доларів США., та на решті рахунків залишок коштів становив 0,00.

3.3.3. Вирішуючи питання про те, чи може відповідач вчиняти дії, тотожні розпорядженню активами в частині успадкованого від померлої матері майна, зокрема щодо якого неоформлені свідоцтва про спадщину, та майна, яке належить не безпосередньо відповідачу, а третій особі, суд виходив із такого.

Основним нормативно-правовим актом, що містить загальні положення про спадкове право є Цивільний кодекс України (ЦКУ). Також спадкові питання регулюються Законом України «Про нотаріат» та Порядком вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затвердженим наказом Міністерства юстиції України від 22.02.2012 №296/5 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України 22.02.2012 №282/20595).

Статтею 1216 ЦКУ визначено, що спадкуванням є перехід прав та обов'язків (спадщини) від фізичної особи, яка померла (спадкодавця), до інших осіб (спадкоємців).

Статтею 1218 ЦКУ визначено, що до складу спадщини входять усі права та обов'язки, що належали спадкодавцеві на момент відкриття спадщини і не припинилися внаслідок його смерті.

Згідно із чинною станом на 05.03.2021 редакцією статті 1221 ЦКУ, місцем відкриття спадщини є останнє місце проживання спадкодавця. Якщо місце проживання спадкодавця невідоме, місцем відкриття спадщини є місцезнаходження нерухомого майна або основної його частини, а за відсутності нерухомого майна - місцезнаходження основної частини рухомого майна. В особливих випадках місце відкриття спадщини встановлюється законом.

Частинами 1, 2 статті 1268 ЦКУ визначено, що спадкоємець за заповітом чи за законом має право прийняти спадщину або не прийняти її. Не допускається прийняття спадщини з умовою чи із застереженням.

Частинами 1, 2 статті 1269 ЦКУ визначено, що спадкоємець, який бажає прийняти спадщину, але на час відкриття спадщини не проживав постійно із спадкодавцем, має подати нотаріусу або в сільських населених пунктах - уповноваженій на це посадовій особі відповідного органу місцевого самоврядування заяву про прийняття спадщини. Заява про прийняття спадщини подається спадкоємцем особисто.

Статтею 1296 ЦКУ визначено таке: 1. Спадкоємець, який прийняв спадщину, може одержати свідоцтво про право на спадщину. 2. Якщо спадщину прийняло кілька спадкоємців, свідоцтво про право на спадщину видається кожному з них із визначенням імені та часток у спадщині інших спадкоємців. 3. Відсутність свідоцтва про право на спадщину не позбавляє спадкоємця права на спадщину.

При цьому стаття 1297 ЦКУ визначає таке: 1. Спадкоємець, який прийняв спадщину, у складі якої є майно та/або майнові права, які обтяжені, та/або нерухоме майно та інше майно, щодо якого здійснюється державна реєстрація, зобов'язаний звернутися до нотаріуса або в сільських населених пунктах - до уповноваженої на це посадової особи відповідного органу місцевого самоврядування за видачею йому свідоцтва про право на спадщину на таке майно. 2. Якщо спадщину прийняло кілька спадкоємців, свідоцтво про право на спадщину видається на ім'я кожного з них, із зазначенням імені та частки у спадщині інших спадкоємців.

Пунктами 4.9 та 4.10 вищезгаданого Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України встановлено, що свідоцтво про право на спадщину видається на підставі заяви спадкоємців, які прийняли спадщину, після закінчення шести місяців з дня відкриття спадщини, а у випадках, передбачених частиною другою статті 1270, статтею 1276 ЦКУ - не раніше зазначених у цих статтях строків. Видача свідоцтва про право на спадщину спадкоємцям, які прийняли спадщину, ніяким строком не обмежена.

У постановках Верховного Суду від 28.03.2018 у справі №903/565/16, від 16.01.2019 у справі №920/566/16, від 19.05.2023 у справі №915/1031/21 наведена правова позиція, згідно із якою законодавство не обмежує право спадкоємців на оформлення свідоцтва певними строками. Спадкоємці, які прийняли спадщину, мають право звернутися із заявою про одержання свідоцтва у будь-який час після прийняття спадщини. Оформлення свідоцтва є правом, а не обов'язком спадкоємців. Факт неоформлення спадкових прав не тягне за собою втрату права на спадкове майно, якщо воно було прийнято у встановлений законом строк і встановленим законом способом, а лише обмежує його право на розпорядження спадщиною.

Враховуючи вищенаведене, прийняття спадщини залежить виключно від волі спадкоємця, який завжди має вибір і на власний розсуд вирішує приймати йому спадщину чи ні. У випадку прийняття спадщини не допускається прийняття спадщини з умовою чи застереженням, тобто не можна прийняти лише якусь частину майна, що входить до складу спадщини, а від іншої частини відмовитися взагалі чи прийняти її під якоюсь умовою. Спадкоємець, який прийняв частину спадщини, вважається таким, що прийняв усю спадщину.

Окрім того, якщо у складі спадщини, яку прийняв спадкоємець, є нерухоме майно, спадкоємець зобов'язаний зареєструвати право на спадщину в органах, які здійснюють державну реєстрацію нерухомого майна, оскільки право власності на нерухоме майно виникає у спадкоємця саме з моменту державної реєстрації цього майна.

При цьому належить враховувати, що статтею 9 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15.04.2014 №1207-VII зі змінами становлено, зокрема, що будь-які органи, їх посадові та службові особи на тимчасово окупованій території та їх діяльність вважаються незаконними, якщо ці органи або особи створені, обрані чи призначені у порядку, не передбаченому законом. Будь-який акт (рішення, документ), виданий органами та/або особами, передбаченими частиною 2 цієї статті, є недійсним і не створює правових наслідків, крім документів, що підтверджують факт народження, смерті, реєстрації (розірвання) шлюбу особи на тимчасово окупованій території, які додаються до заяви про державну реєстрацію відповідного акта цивільного стану.

Суд вважає, що за вищенаведених обставин прийняття спадщини відповідач є фактичним власником усього успадкованого від померлої матері майна, в тому числі й такого, щодо якого не оформлені свідоцтва про право на спадщину та яке знаходиться на тимчасово окупованій території України, тобто такий може прямо вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження таким майном, й відтак таке майно може бути стягнуто у дохід держави.

Також суду надана копія та згодом оригінал нотаріально посвідченого 12.12.2015 шлюбного договору між відповідачем та третьою особою, яким врегульовані майнові відносини подружжя, на підставі чого представники третьої особи зазначали про непоширення на належне третій особі майно правил щодо спільної сумісної власності подружжя.

Зокрема, пунктами 1.1, 1.2 такого договору визначено таке: «1.1. Положення цього Договору будуть стосуватися виключно майнових відносин між Подружжям, включаючи визначення правового режиму майна, набутого як до реєстрації шлюбу між Сторонами, так і в період перебування в зареєстрованому шлюбі, визначення майнових прав та обов'язків кожного з Подружжя, і не стосуватимуться інших питань подружнього життя, у тому числі і майнових прав та обов'язків Сторін як батьків. 1.2. Цим Договором Сторони підтверджують, що належне їм майно поділятиметься на таке, що має статус особистої приватної власності Чоловіка або Дружини, та на таке, що є спільною сумісною власністю Подружжя».

Пункти 2.1-2.7 розділу 2 «Особиста приватна власність кожного з подружжя» шлюбного договору визначають таке:

«2.1. Сторони встановили, що особистою приватною власністю кожного із Подружжя є:

а) будь-яке майно (в тому числі грошові кошти), набуте Чоловіком або Дружиною до реєстрації шлюбу;

б) будь-яке майно (в тому числі грошові кошти), набуте Чоловіком або Дружиною за час шлюбу, але на підставі договору дарування або у порядку спадкування;

в) будь-яке майно, набуте Чоловіком або Дружиною за час шлюбу, за кошти, що належали кожному із Подружжя особисто;

г) будь-яке майно (в тому числі грошові кошти), отримане Чоловіком або Дружиною як відшкодування збитків, страхові виплати тощо;

з) дохід (в тому числі, але не виключно, дивіденди), що приносить майно, котре Подружжям віднесено до особистої приватної власності;

д) речі індивідуального користування, у тому числі коштовності, що придбані (подаровані) кожному із Подружжя;

е) подарунки, отримані Подружжям один від одного, вважаються особистою приватною власністю того з Подружжя, хто прийняв (одержав) дарунок;

є) грошові кошти на рахунках в банківських установах, банківські вклади (депозити), в тому числі відсотки, нараховані по ним, вважаються особистою приватною власністю того з Подружжя, на чие ім'я відкрито рахунок в установі банку.

2.2. До особистої приватної власності Дружини, в тому числі, але не виключно, належить все майно, яка вже придбане чи буде придбане на її ім'я.

2.3. До особистої приватної власності Чоловіка, в тому числі, але не виключно, належить все майно, яке вже придбане чи буде придбане на його ім'я.

2.4. Все майно, в тому числі рухоме і нерухоме, яке буде придбане та/або набуто Чоловіком або Дружиною після укладення даного договору, належить на праві особистої приватної власності тому з Подружжя, на чие ім'я воно було придбане або набуто та/або зареєстроване.

2.5. У випадку розірвання шлюбу всі об'єкти рухомого та нерухомого майна, належні Чоловіку або Дружині, вважаються особистою приватною власністю того з Подружжя, на чие ім'я таке майно придбане або набуто та/або зареєстроване.

2.6. Своєю особистою приватною власністю кожен із Подружжя володіє, користується і розпоряджається на власний розсуд, вчиняє будь-які дії щодо свого майна, не узгоджуючи питання із Чоловіком (Дружиною). Укладання правочинів щодо такого майна або будь-яких юридично значимих актів чи дій не потребує надання нотаріально засвідченої згоди або будь-якої усної чи письмової згоди другого з Подружжя.

2.7. Сторони домовились, що будь-які зобов'язання за договорами позики, кредитними договорами, іншими договорами, правочинами є особистими зобов'язаннями того з Подружжя, хто є стороною таких договорів, якщо інше не передбачено умовами зазначених договорів

В пунктах 3.1 і 3.2 розділу 3 «Спільна сумісна власність подружжя» шлюбного договору зазначено таке: «3.1. Спільною сумісною власністю Подружжя є: а) будь-яка річ, набута під час шлюбу, і не віднесена за умовами даного Договору до особистої приватної власності однієї з Сторін; б) будь-які майнові права, набуті за час шлюбу, і не віднесені за умовами даного Договору до особистої приватної власності однієї з Сторін; в) майно (речі, майнові права), передане одним із подружжя до спільної сумісної власності, із майна що є особистою приватною власністю однієї з Сторін, за умовами укладеного та нотаріально посвідченого додаткового договору про внесення змін до даного договору». 3.2. Дружина та Чоловік» розпоряджатимуться майном, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя, за взаємною згодою».

Відповідно до статті 355 ЦКУ майно, що є у власності двох або більше осіб (співвласників), належить їм на праві спільної власності (спільне майно). Майно може належати особам на праві спільної часткової або на праві спільної сумісної власності. Право спільної власності виникає з підстав, не заборонених законом. Спільна власність вважається частковою, якщо договором або законом не встановлена спільна сумісна власність на майно.

Згідно із статтею 358 ЦКУ спільна власність двох або більше осіб без визначення часток кожного з них у праві власності є спільною сумісною власністю. Суб'єктами права спільної сумісної власності можуть бути фізичні особи, юридичні особи, а також держава, територіальні громади, якщо інше не встановлено законом. Майно, набуто подружжям за час шлюбу, є їхньою спільною сумісною власністю, якщо інше не встановлено договором або законом. Майно, набуто в результаті спільної праці та за спільні грошові кошти членів сім'ї, є їхньою спільною сумісною власністю, якщо інше не встановлено договором, укладеним у письмовій формі.

Частинами 1, 2 статті 7 Сімейного кодексу України (далі-СКУ) встановлено, що сімейні відносини регулюються цим кодексом та іншими нормативно-правовими актами. Сімейні відносини можуть бути врегульовані за домовленістю (договором) між їх учасниками.

Стаття 60 СКУ визначає, що майно, набуте подружжям за час шлюбу, належить дружині та чоловікові на праві спільної сумісної власності незалежно від того, що один з них не мав з поважної причини (навчання, ведення домашнього господарства, догляд за дітьми, хвороба тощо) самотійного заробітку (доходу). Вважається, що кожна річ, набута за час шлюбу, крім речей індивідуального користування, є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя.

Стаття 61 СКУ передбачає, що об'єктом права спільної сумісної власності подружжя може бути будь-яке майно, за винятком виключеного з цивільного обороту. Об'єктом права спільної сумісної власності є заробітна плата, пенсія, стипендія, інші доходи, одержані одним із подружжя. Якщо одним із подружжя укладено договір в інтересах сім'ї, то гроші, інше майно, в тому числі гонорар, виграш, які були одержані за цим договором, є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя. Речі для професійних занять (музичні інструменти, оргтехніка, лікарське обладнання тощо), придбані за час шлюбу для одного з подружжя, є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя.

Частиною 1 статті 67 СКУ визначено, що дружина, чоловік мають право укласти з іншою особою договір купівлі-продажу, міни, дарування, довічного утримання (догляду), застави щодо своєї частки у праві спільної сумісної власності подружжя лише після її визначення та виділу в натурі або визначення порядку користування майном.

Частиною 1 статті 70 СКУ встановлено, що у разі поділу майна, що є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя, частки майна дружини та чоловіка є рівними, якщо інше не визначено домовленістю між ними або шлюбним договором.

Частина 1 статті 92 СКУ визначає, що шлюбний договір може бути укладено особами, які подали заяву про реєстрацію шлюбу, а також подружжям.

Стаття 93 СКУ визначає таке: 1. Шлюбним договором регулюються майнові відносини між подружжям, визначаються їхні майнові права та обов'язки. 2. Шлюбним договором можуть бути визначені майнові права та обов'язки подружжя як батьків. 3. Шлюбний договір не може регулювати особисті відносини подружжя, а також особисті відносини між ними та дітьми. 4. Шлюбний договір не може зменшувати обсягу прав дитини, які встановлені цим Кодексом, а також ставити одного з подружжя у надзвичайно невігідне матеріальне становище. 5. За шлюбним договором не може передаватися у власність одному з подружжя нерухоме майно та інше майно, право на яке підлягає державній реєстрації.

Частина 2 статті 95 СКУ визначає, що якщо шлюбний договір укладено подружжям, він набирає чинності у день його нотаріального посвідчення.

Стаття 97 СКУ визначає таке: 1. У шлюбному договорі може бути визначене майно, яке дружина, чоловік передає для використання на спільні потреби сім'ї, а також правовий режим майна, подарованого подружжю у зв'язку з реєстрацією шлюбу. 2. Сторони можуть домовитися про непоширення на майно, набуте ними за час шлюбу, положень статті 60 цього Кодексу і вважати його спільною частковою власністю або особистою приватною власністю кожного з них. 3. Сторони можуть домовитися про можливий порядок поділу майна, у тому числі і в разі розірвання шлюбу. 4. У шлюбному договорі сторони можуть передбачити використання належного їм обом або одному з них майна для забезпечення потреб їхніх дітей, а також інших осіб. 5. Сторони можуть включити до шлюбного договору будь-які інші умови щодо правового режиму майна, якщо вони не суперечать моральним засадам суспільства.

З огляду на вищенаведене, правовий режим майна подружжя розглядається як система юридичних правил, що визначають обсяг прав та обов'язків подружжя стосовно майна, порядок придбання та його продажу, відповідальність подружжя по спільних або особистих зобов'язаннях, з метою всебічного упорядкування майнових відносин у сім'ї, забезпечення та захисту майнових прав та законних інтересів подружжя.

Правовий режим майна подружжя розрізняється залежно від того, ким він встановлений - законом чи самим подружжям, тобто вирізняють законний (легальний) і договірний (контрактний) правові режими подружнього майна, які суттєво відрізняються один від одного за своїми основними характеристиками та правовими заходами, що включені до їх складу.

Загалом сімейному праву України притаманна презумпція спільності майна подружжя, у зв'язку з чим доведенню підлягає лише факт приналежності майна до роздільного майна подружжя. У разі визнання судом недостатності доказів належності спірного майна до роздільної власності одного з подружжя таке майно визнається таким, що належить на праві спільної сумісної власності.

Суд враховує правову позицію, наведену в постановках Верховного Суду України від 24.05.2017 у справі №6-843цс17 та постановках Великої Палати Верховного суду від 21.11.2018 в справі №372/504/17, від 29.06.2021 в справі №916/2813/18, від 22.09.2020 в справі №214/6174/15-ц, згідно з якою *«норми СКУ свідчать про презумпцію спільності права власності подружжя на майно, яке набуто ними в період шлюбу. Ця презумпція може бути спростована й один із членів колишнього подружжя може оспорювати поширення правового режиму спільного сумісного майна на певний об'єкт, в тому числі в судовому порядку. Тягар доказування обставин, необхідних для спростування презумпції, покладається на того з подружжя, який її спростовує»*.

В постанові Касаційного цивільного суду у складі Верховного суду (КЦС ВС) від 26.02.2020 у справі №755/19197/18 наведена така правова позиція: *«Частинами першою, дев'ятою статті 7 СК України встановлено, що сімейні відносини регулюються цим кодексом та іншими нормативно-правовими актами на засадах справедливості, добросовісності та розумності відповідно до моральних засад суспільства»*.

Серед загальних засад регулювання сімейних відносин у частині другій статті 7 СК України закріплена можливість урегулювання цих відносин за домовленістю (договором) між їх учасниками.

Стаття 9 СК України визначає загальні межі договірного регулювання відносин між подружжям, а саме: така домовленість не повинна суперечити вимогам СК України, іншим законам та моральним засадам суспільства. Під вимогами законів у цьому випадку слід розуміти імперативні норми, що встановлюють заборону для договірного регулювання відносин подружжя.

Більш детальна регламентація договірного регулювання відносин між подружжям викладена у статті 64 СК України. У частині першій цієї норми передбачено право дружини та чоловіка на укладення договорів між собою. Так, дружина та чоловік мають право на укладення між собою усіх договорів, які не заборонені законом, як щодо майна, що є їхньою особистою приватною власністю, так і щодо майна, яке є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя.

Договір, в тому числі шлюбний договір, насамперед, є категорією цивільного права, то відповідно до статті 8 СК України у випадках договірного регулювання сімейних відносин повинні застосовуватися загальні норми статей 3, 6 ЦК України щодо свободи договору, а також глав 52, 53 ЦК України щодо поняття та умов договору, його укладення, зміни і розірвання.

Частина третя статті 6 ЦК України передбачає, що сторони в договорі можуть відступити від положень актів цивільного законодавства і врегулювати свої відносини на власний розсуд, надаючи, таким чином, особам право вибору: використати існуючі норми законодавства для регулювання своїх стосунків або встановити для цих стосунків власні правила поведінки.

Принцип свободи договору відповідно до статей 6, 627 ЦК України є визначальним та полягає у наданні особі права на власний розсуд реалізувати, по-перше, можливість укласти договір (або утриматися від укладення договору); по-друге, можливість визначити зміст договору на власний розсуд, враховуючи при цьому зустрічну волю іншого учасника договору та обмеження щодо окремих положень договору, встановлені законом.

Таким чином, сторони не можуть на власний розсуд врегулювати у договорі свої відносини лише у випадках, якщо існує пряма заборона, встановлена актом цивільного законодавства; заборона впливає із змісту акту законодавства; така домовленість суперечить суті відносин між сторонами.

Про необхідність застосування норм Цивільного кодексу України при визнанні шлюбного договору недійсним міститься вказівка і у статті 103 СК України.

Виходячи зі змісту статей 9, 103 СК України, статей 203, 215 ЦК України, підставою недійсності шлюбного договору є недодержання в момент вчинення стороною (сторонами) таких вимог: 1) зміст шлюбного договору не може суперечити законодавству України, а також моральним засадам суспільства; 2) волевиявлення кожного із подружжя при укладенні шлюбного договору має бути

вільним і відповідати його внутрішній волі; 3) шлюбний договір має бути спрямований на реальне настання правових наслідків, що обумовлені ним.

Норма статті 97 СК України надає подружжю право визначати у шлюбному договорі правовий режим майна, набутого до чи під час шлюбу, та не містить заборон або будь-яких обмежень цього права.

Частинами другою, третьою та п'ятою статті 97 СК України встановлено, що сторони можуть домовитися про непоширення на майно, набуте ними за час шлюбу, положень статті 60 цього Кодексу і вважати його спільною частковою власністю або особистою приватною власністю кожного з них. Сторони можуть домовитися про можливий порядок поділу майна, у тому числі і в разі розірвання шлюбу. Сторони можуть включити до шлюбного договору будь-які інші умови щодо правового режиму майна, якщо вони не суперечать моральним засадам суспільства.

Частинами четвертою, п'ятою статті 93 СК України передбачено обмеження щодо змісту шлюбного договору: по-перше, договір не повинен ставити одного із подружжя у надзвичайно невігідне матеріальне становище порівняно із законодавством; по-друге, за шлюбним договором не може передаватись у власність одному із подружжя нерухоме майно та інше майно, право на яке підлягає державній реєстрації.

Категорія «надзвичайно невігідне матеріальне становище», вжита у частині четвертій статті 93 СК України, має оціночний характер і підлягає доведенню стороною відповідно до частини третьої статті 12 ЦПК України, та ці докази повинні бути оцінені судом у відповідності до норм цивільного процесуального законодавства.

Аналогічний правовий висновок сформовано Верховним Судом України у постанові від 28 січня 2015 року у справі № 6-230цс14.

У справі, що переглядається, встановивши, що за умовами спірного шлюбного договору усе нерухоме та рухоме майно (квартира, житловий будинок, дві земельні ділянки, побутова техніка, кухонне обладнання, меблі, інші речі, що знаходяться у зазначеній нерухомості (п. 4 договору); транспортні засоби, нерухоме та рухоме майно, що підлягає реєстрації, особисті майнові права, які придбані подружжям після укладання шлюбного договору, побутова техніка, меблі, картини, інші речі (п. 5 договору) придбане у шлюбі належить відповідачу, суди першої та апеляційної інстанцій дійшли обґрунтованого висновку що спірними умовами вказаного правочину позивач поставив у надзвичайно невігідне становище порівняно з відповідачем та положеннями закону.

При цьому, оскільки шлюбний договір є видом цивільного договору то, на нього також розповсюджуються положення статті 13 ЦК України щодо добросовісності поведінки, зловживання правом, дотримання моральних засад суспільства тощо.

Доводи касаційної скарги про те, що договір відповідає вимогам чинного законодавства є необґрунтованими, оскільки пункти 4, 5 спірного шлюбного договору суперечать вимогам статей 93, 97 СК України, у зв'язку з тим, що їх зміст ставить у надзвичайно невідгідне матеріальне становище та передбачає перехід права власності на нерухоме майно, яке підлягає державній реєстрації.

Таким чином, передання відповідачу у власність вказаного у пунктах 4, 5 шлюбного договору майна поставило позивача у надзвичайно невідгідне матеріальне становище, що суперечить нормам матеріального права та є підставою для визнання недійсними відповідних положень шлюбного договору».

Також в постанові КЦС ВС від 28.04.2021 в справі №320/3970/18 наведена така правова позиція:

«Відповідно до статті 97 СК України у шлюбному договорі може бути визначене майно, яке дружина, чоловік передає для використання на спільні потреби сім'ї, а також правовий режим майна, подарованого подружжю у зв'язку з реєстрацією шлюбу. Сторони можуть домовитися про непоширення на майно, набуте ними за час шлюбу, положень статті 60 цього Кодексу і вважати його спільною частковою власністю або особистою приватною власністю кожного з них. Сторони можуть домовитися про можливий порядок поділу майна, у тому числі і в разі розірвання шлюбу. У шлюбному договорі сторони можуть передбачити використання належного їм обом або одному з них майна для забезпечення потреб їхніх дітей, а також інших осіб. Сторони можуть включити до шлюбного договору будь-які інші умови щодо правового режиму майна, якщо вони не суперечать моральним засадам суспільства.

Згідно з частинами четвертою, п'ятою статті 93 СК України шлюбний договір не може зменшувати обсягу прав дитини, які встановлені цим Кодексом, а також ставити одного з подружжя у надзвичайно невідгідне матеріальне становище. За шлюбним договором не може передаватися у власність одному з подружжя нерухоме майно та інше майно, право на яке підлягає державній реєстрації.

Отже, окрім загальних вимог щодо дійсності правочинів, встановлених ЦК України, частини четверта та п'ята статті 93 СК України встановлюють спеціальні обмеження, щодо можливих умов шлюбного договору.

Верховний Суд виходить з того, що системний аналіз наведених норм права дає підстави для висновку, що свобода договору у регулюванні майнових відносин між подружжям є істотно обмеженою. Такі сторони не вправі у договорах між собою визначати такі умови, реалізація яких призводитиме до істотного дисбалансу між правами та обов'язками кожного із подружжя.

Категорія «надзвичайно невідгідне матеріальне становище», вжита у частині четвертій статті 93 СК України, має оціночний характер і підлягає доведенню стороною відповідно до частини третьої статті 12 ЦПК України, та ці докази повинні бути оцінені судом відповідно до норм цивільного процесуального права.

Відповідні правові висновки викладені у постановах Верховного Суду України від 28 січня 2015 року у справі № 6-230цс14, Верховного Суду у справі № 201/4255/16-ц, провадження № 61-9533св19.

Суди встановили, що відповідно до підпункту в) пункту II.2 шлюбного договору особистою приватною власністю кожного з подружжя є: нерухоме майно, автотранспортні засоби, інше майно, право власності на яке підлягає обов'язковій держаній реєстрації, що придбане в шлюбі до укладення цього договору та буде придбаватися у шлюбі на ім'я одного з подружжя будь-яким способом, відмінним від дарування чи успадкування.

Верховний Суд зазначає, що шлюбний договір є видом цивільного договору, тому на відносини з приводу його укладення також розповсюджуються положення статті 13 ЦК України щодо добросовісності поведінки учасників відносин, заборони зловживання правом, вимоги дотримання моральних засад суспільства тощо.

Повне та беззастережне скасування у певних відносинах презумпції спільності майна, набутого подружжям під час шлюбу, є можливим виключно за умови, якщо це не призводитиме до виникнення ситуації, коли одному із подружжя передбачається передання в особисту власність фактично усього майна, набутого ними спільно за час шлюбу.

Верховний Суд виходить із того, що шлюбний договір може містити особливі умови про розподіл спільного майна певним чином, відмінним від визначеного законодавством, а не запроваджувати дискримінаційну умову про безумовну передачу усього майна одному із подружжя.

У контексті умов підпункту в) пункту II.2 шлюбного договору особистою приватною власністю того подружжя, на ім'я якого придбаний у жовтні 2014 року за час шлюбу на сумісні кошти подружжя до укладення шлюбного договору, є автомобіль марки Mazda 3, 2008 року випуску, реєстраційний номер НОМЕР_27, тобто він належить ОСОБА_2.

За змістом пункту II шлюбного договору сторони підтверджують, що належне їм майно вони поділяють на таке: що має статус особистої приватної власності чоловіка та дружини, та таке, яке є спільною сумісною власністю подружжя. Отже, сторони шлюбного договору визначили правовий режим майна подружжя...

Верховний Суд зауважує, що у сімейних відносинах має бути врахована їх специфіка та обмеженість договірною регулювання їх як особистих, так і майнових відносин. Наведене правило спрямоване проти запровадження дискримінаційних правил у регулюванні сімейних відносин та недопущення істотного дисбалансу між правами та обов'язками обох з подружжя.

Верховний Суд, з урахуванням підстав позову, системного аналізу положень шлюбного договору, дійшов висновку, що умова підпункту в) пункту II.2 шлюбного договору, згідно з якою у власність одному з подружжя переходить нерухоме

майно, автотранспортні засоби, інше майно, право власності на яке підлягає обов'язковій державній реєстрації, що придбане в шлюбі до укладення цього договору, суперечить частині п'ятій статті 93 СК України, оскільки передбачає зміну правового режиму майна, набутого у спільну сумісну власність укладення оспорюваного договору.

Враховуючи, що умова підпункту в) пункту II.2 шлюбного договору суперечить частині п'ятій статті 93 СК України, а тому підлягає визнанню недійсною з підстав, встановлених частинами першими статей 203, 215 ЦК України».

Статтею 203 ЦКУ визначено таке: 1. Зміст правочину не може суперечити цьому Кодексу, іншим актам цивільного законодавства, а також інтересам держави і суспільства, його моральним засадам. 2. Особа, яка вчиняє правочин, повинна мати необхідний обсяг цивільної дієздатності. 3. Волевиявлення учасника правочину має бути вільним і відповідати його внутрішній волі. 4. Правочин має вчинятися у формі, встановленій законом. 5. Правочин має бути спрямований на реальне настання правових наслідків, що обумовлені ним. 6. Правочин, що вчиняється батьками (усиновлювачами), не може суперечити правам та інтересам їхніх малолітніх, неповнолітніх чи непрацездатних дітей.

Також статтею 215 ЦКУ визначено таке: 1. Підставою недійсності правочину є недодержання в момент вчинення правочину стороною (сторонами) вимог, які встановлені частинами першою - третьою, п'ятою та шостою статті 203 цього кодексу. 2. Недійсним є правочин, якщо його недійсність встановлена законом (нікчемний правочин). У цьому разі визнання такого правочину недійсним судом не вимагається. У випадках, встановлених цим Кодексом, нікчемний правочин може бути визнаний судом дійсним. 3. Якщо недійсність правочину прямо не встановлена законом, але одна із сторін або інша заінтересована особа заперечує його дійсність на підставах, встановлених законом, такий правочин може бути визнаний судом недійсним (оспорюваний правочин).

При цьому частиною 4, 5 статті 216 ЦКУ визначено, що правові наслідки недійсності нікчемного правочину, які встановлені законом, не можуть змінюватися за домовленістю сторін. Вимога про застосування наслідків недійсності нікчемного правочину може бути пред'явлена будь-якою заінтересованою особою. Суд може застосувати наслідки недійсності нікчемного правочину з власної ініціативи.

Стаття 217 ЦКУ визначає, що недійсність окремої частини правочину не має наслідком недійсності інших його частин і правочину в цілому, якщо можна припустити, що правочин був би вчинений і без включення до нього недійсної частини.

Окрім того, частини 1, 2 статті 228 ЦКУ визначають таке: 1. Правочин вважається таким, що порушує публічний порядок, якщо він був спрямований на порушення конституційних прав і свобод людини і громадянина, знищення, пошкодження майна фізичної або юридичної особи, держави, Автономної Республіки Крим, територіальної громади, незаконне заволодіння ним. 2. Правочин, який порушує публічний порядок, є нікчемним.

Стаття 236 ЦКУ визначає, що нікчемний правочин або правочин, визнаний судом недійсним, є недійсним з моменту його вчинення. Якщо за недійсним правочином права та обов'язки передбачалися лише на майбутнє, можливість настання їх у майбутньому припиняється.

Суд враховує таку правову позицію, викладену в постанові Великої Палати Верховного Суду від 01.03.2023 в справі №522/22473/15-ц: *«153. Велика Палата Верховного Суду насамперед нагадує, що такий спосіб захисту цивільних прав та інтересів, як визнання правочину недійсним, застосовується лише до оспорюваних правочинів. За наявності спору щодо правових наслідків недійсного правочину, одна зі сторін якого чи інша заінтересована особа вважає його нікчемним, суд перевіряє відповідні доводи та у мотивувальній частині судового рішення, застосувавши відповідні положення норм матеріального права, підтверджує чи спростовує висновок щодо нікчемності правочину. Якщо недійсність певного правочину встановлена законом, тобто якщо цей правочин нікчемний, позовна вимога про визнання його нікчемним не є належним способом захисту права чи інтересу позивача. Подібні висновки сформульовані в постановках Великої Палати Верховного Суду від 10 квітня 2019 року у справі № 463/5896/14-ц (провадження № 14-90цс19, пункти 53, 54), від 04 червня 2019 року у справі №916/3156/17 (провадження № 12-304гс18, пункти 74,75) та багатьох інших. Аналогічно позовна вимога про визнання неукладеного правочину нікчемним не є належним способом захисту права чи інтересу».*

З урахуванням підстав поданого позову та аналізу шлюбного договору від 12.12.2015, суд вважає, що умови пунктів 2.1-2.7 розділу 2 такого є нікчемними в частині визнання особистою приватною власністю одного з подружжя рухомого і нерухомого майна, яке підлягає державній реєстрації, як такі, що суперечать актам цивільного законодавства (норми частин 4, 5 статті 93 СКУ), інтересам держави і суспільства, його моральним засадам та порушуватимуть публічний порядок, що не вимагає наявності рішення суду про визнання їх недійсними.

Відтак є неспроможними доводи представників третьої особи щодо належності до її особистої приватної власності транспортного засобу, земельних ділянок та домоволодіння, зареєстрованих на третю особу, які відтак є об'єктами спільної сумісної власності подружжя відповідача та третьої особи.

Враховуючи вищенаведені обставини, суд констатує, що відповідач може опосередковано (через третю особу) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження такими об'єктами спільної сумісної власності подружжя, що дає підстави для їх стягнення в дохід держави.

Разом з тим, суд зазначає, що умови підпункту є) пункту 2.1 шлюбного договору від 12.12.2015 (*щодо належності грошових коштів на рахунках в банківських установах, банківських вкладів (депозитів), в тому числі відсотків, нарахованих по ним, до особистої приватної власності того з Подружжя, на чие ім'я відкрито рахунок в установі банку»*) не суперечать законодавству України, й тому не підлягають задоволенню позовні вимоги в частині стягнення грошових коштів у розмірі 2395,88 доларів США, які знаходяться на банківському рахунку

третьої особи, відкритому 25.03.2014 в АТ «СЕНС БАНК» із реквізитами ІВАН НОМЕР_18 .

3.4. Щодо пропорційності втручання у право власності.

Згідно із статтею 41 Конституції України кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності. Право приватної власності набувається в порядку, визначеному законом. Громадяни для задоволення своїх потреб можуть користуватися об'єктами права державної та комунальної власності відповідно до закону. Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право приватної власності є непорушним. Примусове відчуження об'єктів права приватної власності може бути застосоване лише як виняток з мотивів суспільної необхідності, на підставі і в порядку, встановлених законом, та за умови попереднього і повного відшкодування їх вартості. Примусове відчуження таких об'єктів з наступним повним відшкодуванням їх вартості допускається лише в умовах воєнного чи надзвичайного стану. Конфіскація майна може бути застосована виключно за рішенням суду у випадках, обсязі та порядку, встановлених законом.

Відповідно до статті 1 Протоколу 1 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року (далі-Конвенція), кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права. Обмеження права власності має переслідувати законну мету за допомогою засобів, які є пропорційними меті (наприклад, рішення ЄСПЛ у справі «Беєлер проти Італії» від 05.01.2000, заява № 33202/96). Також будь-яке втручання державного органу у право на мирне володіння майном повинно забезпечувати «справедливий баланс» між загальним інтересом суспільства та вимогами захисту основоположних прав конкретної особи (рішення ЄСПЛ у справі «Джеймс та інші проти Сполученого Королівства» від 21.02.1986, заява № 8793/79).

Відповідно до системи захисту прав людини, встановленої Конвенцією, національні органи повинні зробити первинну оцінку не лише існування проблеми, що викликає суспільне занепокоєння, та вимагає вжиття заходів щодо позбавлення власності, так і власне заходів, які необхідно вжити. У цьому, як і в інших сферах, на які поширюються гарантії Конвенції, національні органи користуються певною свободою розсуду (рішення ЄСПЛ у справі James та інші проти Великобританії від 21 лютого 1986 року, заява № 8793/79, параграф 46). Відповідно, на національні органи покладається оцінка того, чи позбавлення власності є пропорційним засобом досягнення законної мети в суспільних інтересах.

Отже, право власності не є абсолютним, оскільки держава може вимагати від власників майна дотримуватися певних зобов'язань, а у разі, якщо особи своїми діями створюють суттєву загрозу національній безпеці, інтересам громадян країни, наприклад, через фінансування чи підтримку війни проти цієї країни, держава може вжити заходів на припинення чи попередження таких дій.

В постанові Великої Палати Верховного Суду від 07.04.2020 у справі № 916/2791/13 наведена правова позиція про те, що втручання у право власності, навіть якщо воно здійснюється згідно із законом і з легітимною метою, буде розглядатися як порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції, якщо не буде встановлений справедливий баланс між інтересами суспільства, пов'язаними із цим втручанням, й інтересами особи, яка зазнає втручання в її право власності. Отже, має існувати розумне співвідношення (пропорційність) між метою, досягнення якої передбачається, та засобами, які використовуються для її досягнення (пункт 6.43 постанови). З цього приводу Велика Палата Верховного Суду наголошує, що не кожне втручання у право мирного володіння майном зумовлює порушення принципу пропорційності (пункт 6.48 постанови).

Суд встановив, що втручання у права відповідача та третьої особи щодо стягнення належних їм активів в дохід держави відповідатиме підставам, що визначені у Законі України «Про санкції» та має легітимну мету - забезпечити контроль за активами особи, яка несе або може нести потенційну загрозу національним інтересам України, її суверенітету та територіальній цілісності; зупинити агресивні дії РФ; припинити підтримку її нинішнього політичного режиму шляхом удару по фінансовим можливостям «посіпак» такої політики; забезпечити здійснення швидкого та ефективного відшкодування збитків, завданих жертвам агресії за рахунок коштів, отриманих від конфіскації.

У цьому випадку суд враховує співмірність застосування санкції у виді стягнення активів в дохід держави із шкодою, що завдана інтересам суспільства діяннями відповідача.

Суд вважає, що застосування санкції у виді стягнення активів в дохід держави спрямоване, перш за все, на зупинення агресивних дій РФ, припинення підтримки її нинішнього політичного режиму шляхом удару по фінансових можливостях прихильників такої політики та здійснення швидкого та ефективного відшкодування збитків, завданих жертвам агресії за рахунок коштів, отриманих від конфіскації.

У контексті зазначеного суд також враховує інформацію, яка публікується Управлінням Верховного комісара ООН з прав людини (далі - УВКПЛ ООН) щодо втрат серед цивільних осіб після початку вторгнення російської федерації на територію України. Ці відомості є загальновідомими, широко освітленими у ЗМІ, не потребують доказування в силу частини третьої статті 78 КАС України.

Так на офіційному веб-сайті УВКПЛ ООН опубліковано таку інформацію станом на 17.07.2023 (Режим доступу: <https://www.ohchr.org/en/news/2023/07/ukraine-civilian-casualties-1-16-july-2023>): «З 24 лютого 2022 року, коли почалася широкомасштабна збройна атака Російської Федерації, до 16 липня 2023 року УВКПЛ зафіксувало 25 671 втрату серед цивільного населення в країні: 9 287 загиблих і 16 384 поранених. Це включало: 20 712 втрат (7 212 убитих і 13 500 поранених) на території, контрольованій Урядом. УВКПЛ вважає, що фактичні цифри значно вищі, оскільки отримання інформації з деяких місць, де тривають інтенсивні бойові дії, було відкладено, а багато звітів все ще очікують підтвердження. Це стосується, наприклад, Маріуполя (Донецька

область), Лисичанська, Попасної та Сєверодонецька (Луганська область), де є повідомлення про численні жертви серед мирного населення».

Окремою необхідністю для застосування санкцій виступає важливість зупинення подальшого сприяння та підтримки будь-яких «воєнних операцій» рф шляхом встановлення для підсанкційних осіб конкретних і невідворотних наслідків таких протиправних дій у вигляді втрати власних активів на території тієї держави, щодо якої здійснюється агресія.

При застосуванні такої санкції як стягнення активів в дохід держави суд повинен враховувати співмірність (пропорційність) її застосування із шкодою, що завдана інтересам суспільства діями відповідача. Критеріями сумісності заходу втручання у право на мирне володіння майном із гарантіями статті 1 Першого протоколу до Конвенції є те, чи ґрунтувалося таке втручання на національному законі, чи переслідувало легітимну мету, що впливає зі змісту вказаної статті, а також чи є відповідний захід пропорційним легітимній меті втручання у право.

Втручання держави у право власності повинно мати нормативну основу у національному законодавстві, яке є доступним для заінтересованих осіб, чітким, а наслідки його застосування - передбачуваними. Якщо можливість втручання у право власності передбачена законом, Конвенція надає державам свободу розсуду щодо визначення легітимної мети такого втручання: або з метою контролю за користуванням майном відповідно до загальних інтересів, або для забезпечення сплати податків, інших зборів або штрафів.

Отже, має існувати розумне співвідношення (пропорційність) між метою, досягнення якої передбачається, та засобами, які використовуються для її досягнення.

Даний правовий висновок повністю корелюється із фактом заяви «Про відступ України від окремих зобов'язань, визначених Міжнародним пактом про громадянські і політичні права та Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод», яка схвалена Постановою Верховної Ради від 21.05.2015 № 462-VIII, оскільки у зв'язку із початком збройної агресії російської федерації було ухвалено низку змін до законів, у яких довелось відступити від зобов'язань, визначених пунктом 3 статті 2, статтями 9, 12, 14 та 17 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права та статтями 5, 6, 8 та 13 Конвенції. Відступ від зобов'язань під час надзвичайної ситуації (війни або іншої суспільної небезпеки) передбачений як Міжнародним пактом про громадянські і політичні права (ст. 4), так і Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод (ст. 15).

Держава Україна в особі постійного представництва України при ООН надіслала Генеральному секретарю ООН із посиланням на статтю 4 Міжнародного Пакту про громадянські та політичні права роз'яснювальне повідомлення щодо обсягу відступу від зобов'язань від 08.03.2022 №4132/28-110-17626, де серед іншого, зазначено таке:

«2.8. Стаття 41 Конституції. Кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної та

творчої діяльності. Ніхто не може бути протиправно позбавлений свого майна. Право приватної власності є непорушним. Обмеження цього права вимагає відмови від зобов'язань за статтею 25 Пакту та Статтею 1 Додаткового протоколу до Конвенції». Застосування цих заходів вимагає відступу від зобов'язань за статтями 3, 8 (пункт 3), 9, 12, 13, 17, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27 Пакту та статті 4 (пункт 3), 8, 9, 10, 11, 13, 14, 16, статті 1, 2 Додаткового протоколу, статтю 2 Протоколу № 4 до Конвенції».

Суд вважає відповідним суспільним інтересам та засаді пропорційності таких обмежувальних заходів, як стягнення активів, що належать відповідачу, а також третій особі, яке передбачено пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції», оскільки стягнення активів в дохід держави є винятковим заходом, обумовленим гостротою становища та необхідністю досягнення цілей - захисту національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, протидії терористичної діяльності, а також запобігання порушенню, відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави, в умовах правового режиму воєнного стану.

3.5. Висновки суду.

Відповідно до частин 1, 2 статті 9 КАСУ, розгляд і вирішення справ в адміністративних судах здійснюються на засадах змагальності сторін та свободи в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості. Суд розглядає адміністративні справи не інакше як за позовною заявою, поданою відповідно до цього Кодексу, в межах позовних вимог. Суд може вийти за межі позовних вимог, якщо це необхідно для ефективного захисту прав, свобод, інтересів людини і громадянина, інших суб'єктів у сфері публічно-правових відносин від порушень з боку суб'єктів владних повноважень.

Частиною 6 статті 283-1 КАСУ визначено, що особливістю провадження у справах про застосування санкцій є те, що суд ухвалює рішення на користь тієї сторони, сукупність доказів якої є більш переконливою порівняно із сукупністю доказів іншої сторони.

Згідно з частиною 7 статті 283-1 КАСУ за результатами розгляду позовної заяви ВАКС ухвалює одне з таких рішень: 1) про задоволення позовних вимог повністю або частково та застосування до фізичної або юридичної особи санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції»; 2) про відмову у задоволенні позову.

Розглянувши матеріали судової справи, заслухавши пояснення представників позивача та третьої особи, всебічно і повно з'ясувавши в судовому засіданні усі фактичні обставини справи, на яких ґрунтується позов, об'єктивно, всебічно, повно оцінивши в їх сукупності докази, які мають юридичне значення для розгляду справи і вирішення спору по суті, суд вважає доведеним те, що відповідач, будучи наділений повноваженнями сенатора Російської Федерації - представником виконавчого органу державної окупаційної влади Запорізької області в раді федерації країні агресора: 1) брав участь в ухваленні рішення (з підтримкою такого рішення своїм голосом) про поширення юрисдикції держави-агресора чи будь-якої

іншої держави на територію, яка відповідно до Конституції України входить до складу України; 2) брав участь у державному фінансуванні та матеріально-технічному забезпеченні створення та функціонування окупаційних адміністрацій; 3) палко підтримував незаконний референдум, війну, порушення суверенітету та територіальної цілісності України, а також нав'язував пропагандистські думки своїм численним читачам телеграм-каналу з 4215 підписників, наводячи викривленні судження щодо війни, українських військових, влади та народу; 4) є палким шанувальником росії та всіх її злочинних дій, отже, несе відповідальність за ідеологічну підтримку дій країни-агресора, шляхом відкритої підтримки позиції уряду рф і розповсюдження проросійської пропаганди у інтерв'ю засобам масової інформації; 5) висловлював відношення автора до війни в Україні та його підтримку «сво», тобто осіб, які здійснюють збройну агресію проти України; 6) здійснював ідеологічну підтримку дій країни-агресора, шляхом глорифікації осіб, які здійснювали збройну агресію проти України, а також представників окупаційної адміністрації держави-агресора.

Таким чином, відповідач належить до категорії фізичних осіб, які своїми діями створили суттєву загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України та значною мірою сприяли вчиненню таких дій іншими особами, й відтак наявні підстави застосування до нього санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції», за наявності підстав, визначених підпунктами е), є) пункту 1 та підпункту в) пункту 2 частини 4 статті 5-1 того ж Закону, тому цей адміністративний позов підлягає задоволенню шляхом стягнення певних активів в дохід держави.

3.6. Заходи забезпечення позову.

Відповідно до частини 1 статті 157 КАСУ суд може скасувати заходи забезпечення позову з власної ініціативи або за вмотивованим клопотанням учасника справи.

Суд вважає, що наразі відсутні підстави для скасування заходів забезпечення адміністративного позову, застосовані ухвалою суду від 17.07.2023 при відкритті провадження у справі, оскільки процедура застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції» та стягнення в дохід держави активів, є невизначеною в часі та відповідно до частини 3 статті 5-1 Закону України «Про санкції» таке повинно встановлюватись Кабінетом Міністрів України, який уповноважений доручити здійснення заходів, пов'язаних із тимчасовим управлінням активами, які підлягають стягненню в дохід держави як санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 цього Закону, центральному органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, Фонду державного майна України, військовим адміністраціям та/або іншим органам державної влади, суб'єктам господарювання державного сектора економіки.

При цьому суд зазначає, що застосовані 17.07.2023 заходи забезпечення позову в частині заборони третій особі, АТ «СЕНС БАНК» та будь-яким іншим особам вчиняти видаткові фінансові операції, які можуть призвести до зменшення активів

на банківському рахунку третьої особи, відкритому 25.03.2014 в АТ «СЕНС БАНК» із реквізитами ІВАН НОМЕР_18 , можуть бути скасовані в порядку статті 157 КАСУ після набрання рішенням суду законної сили за відсутності факту його апеляційного перегляду в такій частині.

3.7. Розподіл судових витрат.

Відповідно до статті 139 КАСУ відсутні підстави для розподілу судових витрат, оскільки на підставі пункту 25 статті 5 Закону України «Про судовий збір», позивач звільнений від сплати судового збору, та відсутні докази понесення інших судових витрат сторонами даної справи.

Керуючись статтями 2, 12, 72-79, 99, 243-246, 250, 251, 255, 257, 262, 268-272, 283-1 КАСУ, Законом України «Про санкції», суд

ВИРІШИВ:

1. Задовольнити частково позов Міністерства юстиції України (код 00015622, адреса: 01001, місто Київ, вулиця Архітектора Городецького, будинок 13) до ОСОБА_1 (народився ІНФОРМАЦІЯ_1, РНОКПП НОМЕР_1 , адреса реєстрації: АДРЕСА_1) за участю як третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмету спору, на стороні відповідача ОСОБА_2 (народилась ІНФОРМАЦІЯ_2 , РНОКПП НОМЕР_2 , адреса реєстрації: АДРЕСА_2).

2. Застосувати до ОСОБА_1 санкцію, передбачену пунктом 1-1 частини 1 статті 4 Закону України «Про санкції».

3. Стягнути в дохід держави такі активи:

- квартиру, загальною площею: 67,5 кв.м, житловою площею 24 кв.м, адреса об'єкта нерухомого майна: АДРЕСА_3 (реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 2456419980000);

- квартиру, загальною площею 53.7 кв.м, житловою площею 29.5 кв.м, адреса об'єкта нерухомого майна: АДРЕСА_4 (реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 2456411153000);

- грошові кошти у розмірі 1026,70 грн, які знаходяться на банківському рахунку відкритому 27.11.2018 в АТ «СЕНС БАНК» із реквізитами ІВАН НОМЕР_3 ;

- грошові кошти у розмірі 1220,90 грн, які знаходяться на банківському рахунку відкритому 25.03.2014 в АТ «СЕНС БАНК» із реквізитами ІВАН НОМЕР_4 ;

- садовий будинок з надвірними побудовами, загальною площею 66,6 кв.м, адреса об'єкта нерухомого майна: АДРЕСА_12 (реєстраційний номер майна: 38476223)

- двокімнатну квартиру, загальною площею: 79.6 кв.м, житловою площею 37,6 кв.м, адреса об'єкта нерухомого майна: АДРЕСА_6 (реєстраційний номер майна: 33154953);

- чотирикімнатну квартиру, загальною площею: 132,4 кв.м, житловою площею 74,4 кв.м, адреса об'єкта нерухомого майна: АДРЕСА_7 (реєстраційний номер майна: 33156434);

- земельну ділянку площею 0.1501 га для індивідуального садівництва, адреса об'єкта нерухомого майна: АДРЕСА_16, кадастровий номер 3221888000:27:130:0676 (реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 824505032218);

- земельну ділянку площею 0.1698 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), адреса об'єкта нерухомого майна: АДРЕСА_8; кадастровий номер 3221881601:32:119:0160 (реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 824351532218);

- земельну ділянку площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об'єкта нерухомого майна: АДРЕСА_9; кадастровий номер 3222487201:01:022:0089 (реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 224793232224);

- земельну ділянку площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об'єкта нерухомого майна: АДРЕСА_9 ; кадастровий номер 3222487201:01:022:0098 (реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна:224791432224);

- земельну ділянку площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об'єкта нерухомого майна: АДРЕСА_9; кадастровий номер 3222487201:01:022:0097 (реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна:224787132224);

- земельну ділянку площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об'єкта нерухомого майна: АДРЕСА_9; кадастровий номер 3222487201:01:022:0096 (реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна:224779232224);

- земельну ділянку площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об'єкта нерухомого майна: АДРЕСА_9; кадастровий номер 3222487201:01:022:0095 (реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна:224763832224);

- земельну ділянку площею 0,1 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об'єкта нерухомого майна: АДРЕСА_9; кадастровий номер 3222487201:01:022:0094 (реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна:224736132224);

- земельну ділянку площею 0,15 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), під житлове будівництво, адреса об'єкта нерухомого майна: АДРЕСА_9; кадастровий номер 3222487201:01:022:0093 (реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна:224653232224);

- земельну ділянку площею 0,149 га для будівництва і обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка), адреса об'єкта нерухомого майна: АДРЕСА_10 ; кадастровий номер 3221480401:01:007:0003 (реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 803300532214);

- домоволодіння, загальною площею 324,7 кв.м, житловою площею 207,8 кв.м, адреса об'єкта нерухомого майна: АДРЕСА_10 (реєстраційний номер об'єкта нерухомого майна: 803271132214);

- легковий автомобіль марки ВАЗ моделі 2107 червоного кольору, 1995 року випуску, державний номерний знак - НОМЕР_6 ; свідоцтво про реєстрацію ТЗ - НОМЕР_7 ; VIN - НОМЕР_8 ; номер двигуна - НОМЕР_9 ;

- легковий автомобіль марки TOYOTA моделі ALPHARD чорного кольору, 2013 року випуску, державний номерний знак - НОМЕР_10 ; свідоцтво про реєстрацію ТЗ - НОМЕР_11 ; VIN - НОМЕР_12 ; номер двигуна - НОМЕР_13 ;

- легковий автомобіль марки AUDI моделі Q7 червоного кольору, 2016 року випуску, державний номерний знак - НОМЕР_14 ; свідоцтво про реєстрацію ТЗ - НОМЕР_15 ; VIN - НОМЕР_16 ; номер двигуна - НОМЕР_17 .

4. Відмовити у задоволенні позову в частині стягнення грошових кошти у розмірі 2395,88 доларів США, які знаходяться на банківському рахунку ОСОБА_2 , відкритому 25.03.2014 в АТ «СЕНС БАНК» із реквізитами ІВАН НОМЕР_18 .

5. У разі проголошення в судовому засіданні лише вступної та резолютивної частин рішення суду (скорочене рішення) повний текст рішення суду складається не пізніше п'яти днів з дня проголошення.

Повний текст рішення суду підписується всім складом суду та не пізніше наступного дня після підписання його копія надсилається учасникам справи, їх представникам на офіційні електронні адреси (у разі їх наявності) та опубліковується на офіційному веб-сайті Вищого антикорупційного суду.

6. Апеляційна скарга на рішення Вищого антикорупційного суду може бути подана учасником справи та/або його представником до Апеляційної палати

Вищого антикорупційного суду протягом п'яти днів з дня проголошення рішення суду.

Якщо в судовому засіданні було проголошено лише вступну та резолютивну частину рішення суду (скорочене рішення), зазначений строк обчислюється з дня складення повного тексту рішення суду та його опублікування на офіційному веб-сайті Вищого антикорупційного суду.

Учасники справи, які не були присутні при проголошенні рішення суду, а також особа, яка не брала участі у справі, якщо суд вирішив питання про її права, свободи, інтереси та (або) обов'язки, мають право оскаржити рішення суду протягом п'яти днів з дня його опублікування на офіційному веб-сайті Вищого антикорупційного суду.

7. Рішення суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано. У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

8. Судове рішення в день набрання ним законної сили надсилається до Кабінету Міністрів України як органу, який здійснює повноваження у сфері управління активами, щодо яких ухвалено судове рішення про застосування такої санкції, для визначення порядку та способу його виконання, а також до апарату Ради національної безпеки і оборони України.

Повний текст рішення суду складено і підписано 03.08.2023.

Головуючий суддя Дубас В.М. Суддя Ткаченко О.В. Суддя Федоров О.В.

Покликання на рішення в Єдиному державному реєстрі судових рішень:
<https://reyestr.court.gov.ua/Review/112597143>